PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto IX. - Štev. 29 (2339) | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr. | TRST, torek 3. februarja 1953 | Cena 20 lir

RIMSKA VLADA OMOGOČA TERORISTIČNE ATENTATE NA SLOVENSKE ŠOLE, NAMESTO DA BI JIH V BENEČIJI USTANAVLJALA A NA GORIŠKEM UZAKONILA!

Ostuden teroristični napad na slovensko srednjo šolo v Gorici

Protestna brzojavka De Gasperiju - Odločna resolucija izvršnega odbora DFS - Vsa italijanska javnost je dolžna obsoditi protislovenski teror in politiko vladnih in vseh šovinističnih strank proti naši manjšini, politiko, ki je preračunana na še večjo zaostritev odnosov z Jugoslavijo

GORICA, 2. — Danes zgodaj zjutraj okrog 4. ure so neznanci nastavili eksploziv pod glavna vrata slovenske nižje gimnazije in strokovne šole v Ul. Randaccio 4. Eksplozija je poškodovala glavna vrata ter razbila več šip v pritličju in ostalih nadstropjih.

Zaradi okvare učilnic ni bilo danes dopoldne v treh razredih pouka. Na kraj sam pa je zjutraj prišla komisija. Uradnega poročila še niso izdali.

Ko so dijaki višje slovenske gimnazije in učiteljišča v Ul. Croce okoli 10, ure izvedeli za bombni atentat, so v znak protesta zapustili šolsko poslopje. Tudi dijaki in učenci šole v Ul. Randaccio so se jim pridružili.

Izbrali so petčlansko delegacijo dijakov višje slovenske šole in učiteljišča ter odšli na prefekturo, da bi izrazili goriškemu prefektu svoje ogorčenje zaradi nezaslišanega dejanja. Vendar jih je službujoči policaj pri vratih zavrnil z izgovorom, da sprejema prefekt samo v torkih. Delegacija je sklenila, da se bo vrnila jutri. Naknadno smo zvedeli, da izgovor službujočega policaja, češ da prefekt sprejema samo ob torkih, ne ustreza resnici, ker je bil danes dopoldne pri njem župan ene izmed okoliških goriških občin.

* * *

Tajnik Izvršnega odbora Demokratične fronte Slovencev v Italiji in član pokrajinskega sveta za Goriško pokrajino tov. Viljem Nanut, je danes dopoldne poslal predsedniku vlade De Gasperiju sledečo protestno brzojavko:

PREDSEDNIKU VLADE
RIM

Slovenska manjšina v Gorici je zelo razburjena zaradi terorističnega atentata na slovensko srednjo šolo v Gorici v noči med 1. na 2. februarjem. Zahtevamo strogo kazen za zločinca in odgovorne ter jamstvo, da se podobna dejanja ne bodo ponovila.

NANUT VILJEM l. r.
pokrajinski svetovalec

* * *

Sinoči pa se je sestal v Gorici na izredni seji Izvršni odbor Demokratične fronte Slovencev v Italiji in v zvezi z barbarskim atentatom soglasno sprejel naslednjo resolucijo:

Izvršni odbor DFS zbran na svoji izredni seji dne 2. t. m. zvečer

OSTRO OBSOJA

dejanje zločincev, ki so danes zjutraj napravili atentat na slovensko srednjo šolo v Ul. Randaccio v Gorici. Izvršni odbor DFS

UGOTAVLJA:

da hočejo zločinci z atentati in drugimi podobnimi ustrahovalnimi akcijami še povečati narodnostno mržnjo in preprečiti zboljšanje odnosov s sosednimi narodi;

da so taki izbruhi neodgovornih elementov posledica šovinistične politike, ki se podpira ali vsaj donaša narodnostno mešanje na naših obmejnih krajih;

da pri vseh dosedanjih atentatih na slovenske ustanove ali na premoženje posameznikov varnostni organi niso doslej še nikjer zločincev prijeli in jih kaznovali;

ZAHTEVA

od vlade in njenih organov v naših krajih, da podvzamejo take ukrepe, ki bodo dovolj učinkoviti, da bodo v bodoče preprečili take in druge podobne zločine s fašizmom prežetih elementov, ki kvarijo ugled Italije doma in pred svetom.

Vest o bombnem napadu je splošno goriško javnost, zlasti pa Slovence, zelo vznemirila in izzvala najodločnejše proteste. Zlasti je do tega prišlo zaradi dejstva, da je slovensko prebivalstvo na Goriškem dočakalo od prihoda italijanske uprave po mirovni pogodbi leta 1947 celo vrsto terorističnih dejanj, ki so se pričela z eksplozijo bombe na slovenskem planinskem plesu v Gorici, ki je ranila številne osebe, in se potem nadaljevala z večkratnim bombnim napadom na trgovino slovenskega trgovca Korena ter imela svoj odmev tudi v Beneški Sloveniji, kjer so kominformisti zažgali v Št. Petru Slovenov sedež Demokratične fronte Slovencev za Beneško Slovenijo.

Bombni atentat na slovensko šolsko poslopje je naravna posledica sovražnega odnosa italijanske klerikalne imperialistične vlade in njenih podrejenih upravnih organov do slovenske manjšine v Italiji. Ta njena sovražnost je dovedla do tega, da so si financarji v bližini meje upali pretepsti slovenskega človeka, ker je govoril slovensko, da se je enak primer pripetil v goriškem središču v nekem lokalu in da mora slovenska manjšina od prihoda italijanske uprave dalje prenašati vsakovrstne diskriminacije v javnem življenju.

Do tega zločinskega dejanja je prišlo v trenutku, ko je postala borba slov. ljudstva v Italiji za priznanje slovenskih šol in njihove avtonomije odločnejša in ko se italijanske oblasti brez sleherih dokazov neupravičeno upirajo priznanju slovenskega šolstva in se omejujejo samo na kričanje v goriškem občinskem svetu, da imamo Slovenci v Italiji v šolstvu «popolno enakopravnost», in ostudno gonjo v italijanskem šovinističnem tisku.

Močno nas zanima, kaj bo demokristjanski odbornik za šolstvo, Di Gianantonio, ki je zahteve slovenskih občinskih svetovalcev po uvedbi splošne narodne enakopravnosti imenoval «note stonate» in «barzellette sporche», dejal na jutrišnji seji goriškega občinskega sveta, ko mu bodo slovenski svetovalci pokazali najnovejši barbarski dokaz zločinskega teroriziranja in nepreseglјivega sovraštva do slovenskega šolstva in do vsega kar je slovensko? Ali si bo ta «demokrat» in «kristjan» tudi tokrat upal odgovoriti, da je zahteva slovenskih svetovalcev po vzpostavitvi resnične enakopravnosti «barzelletta sporca» ali pa bo obsodil skupaj s slovensko in italijansko goriško javnostjo nezaslišano teroristično dejanje, ki se lahko dogodi samo v nezdravem šovinističnem vzdušju, kakršno je po zaslugi politike najbolj nebrzdanega italijanskega šovinizma v naših obmejnih krajih in predvsem v Gorici.

Goriški šovinisti upajo, da bodo z bombnimi napadi in moralnim pritiskom prisilili slovensko ljudstvo v Italiji, da bi se odpovedalo svoji pravični borbi za narodne pravice. Toda kdor pozna v borbi prekaljen slovenski narod, in prav goriški šovinisti bi morali biti med prvimi, je lahko prepričan, da taka dejanja Slovence v Gorici še bolj združujejo in jih silijo k nepopustljivosti v njihovi borbi za najosnovnejše pravice, ki jih dajejo sleherni manjšini v Italiji člani italijanske ustave in mirovne pogodbe ter deklaracija o človečanskih pravicah, ki jo je podpisal tudi italijanski predstavnik.

Najnovejši teroristični atentat je resen opomin tukajšnjim oblastem, da je treba enkrat za vedno prenehati s fašističnim odnosom do slovenskega ljudstva v Gorici, ki daje sovražnikom Slovencev v roke legitimacijo, da lahko po zakonu džungle ravnajo s Slovenci kot s pripadniki manjvrednega naroda.

Končno najodločneje zahtevamo, da oblasti izsledijo storilce dejanja in jih najstrožje kaznujejo.

Vse politične stranke pa pozivamo, ne samo, da obsodijo zločinsko dejanje proti naši šolski ustanovi, temveč da končno prenehajo s protislovensko in protijugoslovansko ostudno politiko sovraštva, ki je edini krivec pogojev za teror. Kajti prav taka dosedanja politika je preračunana ne samo na rezultate najbolj grobega zatiranja Slovencev, temveč ima za cilj tudi skrajno zaostritev odnosov do sosedne Jugoslavije, na katere račun hočejo rimski klerikalni imperialisti ponovno postati tista «velesila», ki je pred desetletjem zanetila svetovni požar.

A najosnovnejši čut odgovornosti za izpolnitev z državno ustavo sprejetih obveznosti do narodnostnih manjšin in spoštovanja lastnega podpisa pod mirovno pogodbo pa zahteva, da končno vse italijanske politične stranke podprejo zahtevo Slovencev v Italiji po ustanovitvi njih šol v Beneški Sloveniji in uzakonitvi obstoječih na Goriškem namesto da omogočajo teroristične atentate nanje.

KATASTROFALNE POPLAVE na Holandskem, v Belgiji in Angliji

Na Holandskem in v Belgiji so silni morski valovi porušili več nasipov in morska voda je z vso silo vdrla v mesta ter poplavila obsežne predele - Na stotine mrtvih in pogrešanih

AMSTERDAM, 2. — *Po zadnjih vesteh so do sedaj ugotovili, da so poplave na Holandskem terjale 605 žrtev.*

V Angliji so do polnoči identificirali trupla 284 mrličev. V Belgiji pa je zgubilo življenje 11 oseb. Več ko tisoč oseb je izoliranih v bližini Lilla. Na pomoč so poslali nove skupine vojaštva. Selda je porušila nasipe pri Gremergenu. Pri Knocke je morje na treh krajih porušilo nasip, ki brani mesto.

AMSTERDAM, 2. — Silna nevihta, ki je v soboto zajela na Severnem morju ob Irski kjer se je potopila angleška ladja «Princess Victoria» in pri čemer je utonilo 133 oseb, je divjala včeraj z nezmanjšano silo nad južnovzhodno Holandsko, severno Belgijo in Anglijo.

Na Holandskem so se včeraj v Amsterdamu v zgodnjih jutranjih urah prebivalci prebudili ob tuljenju siren in ob zvonenju zvonov. Morje, ki je močno naraslo, je poplavilo obširna področja ter vdrla v vasi in mesta. Prebivalstvo je terorizirano bežalo Neki uradni predstavnik je izjavil, da gre za katastrofo, kakršne ne pomnijo od leta 1894 dalje. Valovi so z neznansko silo butali ob nasipe, tako da so se ti na več krajih porušili in voda je z vso silo vdrla v mesta.

Vojaštvo in prebivalstvo se je z nadčloveškimi silami borilo proti valovom in skušalo zajeziti porušene nasipe. Toda pred naraščajočo silo vode, ki je ponekod dosegla višino nad štiri metre, se je moralo polagoma umakniti in prepustiti usodi vse svoje imetje.

Danes zjutraj je vihar še divjal. Nasipi, ki so bili večdesetletno delo pridnih rok, so se porušili v nekaj urah. Povodenj je hujša kakor leta 1940, ko so holandska letala porušila nasipe, zato da zaustavijo napredovanje nacističnih hord. Središče poplav je mesto Dordrecht. Voda je prodrla proti severu do otoka Texel.

Danes zjutraj so popustili nasipi v Ijsselmonde vzhodno od Rotterdama. Škoda je neprecenljiva, ker bo zemlja, napojena s slano vodo, ostala neplodna za več let. Od ure do ure javljajo vedno večje število žrtev, ki so zgubile življenje v valovih ali pa v porušenih hišah.

Velika Britanija je poslala več helikopterjev, francoski in ameriški vojaki pa pomagajo skupno s Holandci pri utrjevanju nasipov. Vrhovni poveljnik ameriških čet gen. Eddy je osebno pregledal poplavljena področja in nadzoroval organiziranje pomoči sporazumno s holandsko vlado. Danes zjutraj se je sestal ministrski svet, da podvzame potrebne ukrepe.

Položaj je bil proti večeru še vedno kritičen. Na podlagi prvih površnih cenitev je neki vladni predstavnik izjavil, da je zaradi povodnji prizadetih okoli milijon oseb. Voda je poplavila večji del južnovzhodnih predelov. Na petdesetih ali šestdesetih krajih so se nasipi porušili in treba jih je še zajeziti. Številne osebe so še vedno blokirane na strehah ali na drevesih. V valovih je poginilo tudi veliko glav živine.

Okoli polnoči so javili, da znaša število ugotovljenih žrtev 485 mrtvih. Obveščeni krogi pa predvidevajo, da bo število žrtev še narastlo. Večje število ljudi zapušča prizadete kraje.

Ministrski predsednik Drees je po radiu pozval prebivalstvo, naj pomaga prizadetim, in je podal prvo poročilo o prizadevanjih vojaštva za preprečitev še večje katastrofe.

Velika Britanija in Belgija sta ponudili Holanski vso mogočo pomoč, čeprav sta bili obe hudo prizadeti.

Vihar je divjal z vso silo tudi nad Belgijo. Silni valovi so povzročili razpoke v nasipih in voda je z vso silo vdrla skozi te razpoke ter poplavila obširne predele. Voda je vdrla v obalna mesta in v Ostendi je ponekod dosegla višino dveh metrov. Vojaštvo je bilo mobilizirano in vso noč so se trudili, da nasipe zajezijo in utrdijo

Tudi vsa Velika Britanija je hudo prizadeta zaradi neurja in poplav ob vsej vzhodni obali. Že stoletja ne pomnijo take katastrofe, kakršne je te dni povzročila divja sila razburkanega morja. Desetine in desetine oseb je doletela smrt v njihovih domovih, ki jih je voda porušila. Materialna škoda znaša več milijonov šterlingov.

Izredno velika klima je ob silni nevihti odnesla hiše, mostove in porušila železnice ter nasipe.

Danes popoldne je ministrski predsednik Churchill sporočil v spodnji zbornici, da bodo nakazali poseben fond za pomoč, takoj ko bodo lahko pregledali približni obseg katastrofe.

Obmejna področja Suffolk, Norfolk, Iincolnshire, Kent in Essex so bolj ko drugi kraji prizadeta. Ves britanski tisk poroča danes popoldne o tragičnih prizorih celih družin, blokiranih na strehah hiš, ki se rušijo, o obupnih poskusih za pomoč in o drugih podrobnostih. V središču tragedije je otok Canvey ob izlivu reke Temze, ki je bil skupno z bližnjimi predeli popolnoma poplavljen. Samo v tem kraju so v zadnjih urah našli sto mrličev Drugih 500 oseb so pripeljali v bližnje bolnišnice. Zaradi izredno visoke plime je Temza prestopila bregove na štirih drugih krajih in to v bližini svojega izliva.

Na stotine družin se je zateklo na strehe hiš Nekateri niso hoteli zapustiti streh kljub odredbi krajevnih oblasti. V nekaterih krajih so reševalne skupine opazile mrliče na strehah manjših hiš. Nekatera trupla so našli med vejevjem dreves, kamor so jih zagnali silni valovi v soboto zvečer. Tudi trupla več otrok so našli v podobnem položaju. Bati se je, da so pod ruševinami hiš še drugi mrliči.

Skoraj vsa živina na otoku Canvey in v bližnjih krajih je utonila. Enak položaj je v Foulnessy ob izlivu Temze

Danes zjutraj so se med oseko lahko z vojaškimi tovornimi avtomobili približali številnim poplavljenim hišam. Vojaška letala so spuščala živila in oblačila

Večerni časopisi poročajo, da so do sedaj ugotovili, da so poplave terjale 273 žrtev. Pogrešanih pa je okoli 1000.

Včeraj ponoči pa so bile nad južnozahodno Nemčijo velike snežne nevihte. Zaradi velikih zametov so številne vasi izolirane, promet pa je ustavljen. Na več krajih so se pretrgali daljnovodi za električno energijo.

Eisenhower prikazal kongresu glavne obrise svoje politike

Osnove bodoče ameriške notranje in zunanje politike - Eisenhowerjeva obrazložitev ukinitve nevtralizacije Formoze - Jutri bo Eden podal izjavo o stališču angleške vlade

WASHINGTON, 2. — Predsednik Eisenhower je danes prebral pred kongresom poročilo o «položaju v zvezi», v katerem je v glavnih obrisih očrtal zunanjepolitični in notranjepolitični program, ki ga bo izvajala nova vlada.

Eisenhower je začel z zunanjo politiko in dejal, da bo «pozitivna» in da bo slonela «na nekaterih nespremenljivih temeljih», ki jih je navedel tako:

1. «Naša zunanja politika — je izjavil Eisenhower — mora biti jasna, dosledna in samozavestna», biti mora rezultat «sodelovanja v vseh podrobnostih med izvršno in zakonodajno oblastjo in bo morala sloneti na iskrenem dvostrankarskem duhu».

2. «Naša politika — je dodal — mora biti celovita in dosledna. Svoboda, ki jo branimo v Evropi in v obeh Amerikah, se prav nič ne razlikuje od svobode, ki je ogrožena v Aziji».

3. «Nikoli ne bomo pristali na zasužnjenje kakršnega koli naroda, da bi s tem skušali pridobiti iluzorne prednosti za nas», je zatrdil Eisenhower in nato namignil na sporazum v Jalti, čeprav ga ni imenoval z imenom. «Kasneje bom zahteval od kongresa — je dejal, — naj odobri resolucijo, ki bo jasno povedala, da naša vlada ne prizna nobene obveznosti, vsebovane v tajnih sporazumih, ki so utegnili biti sklenjeni v preteklosti s tujimi vladami in ki dovoljujejo take vrste zasužnjenje».

4. «Vzajemna varnost zahteva dejansko sodelovanje z naše strani, to pa pomeni, da bomo iz zdravega razuma in v našem interesu pomagali drugim državam v sorazmerju z njihovimi iskenimi napori, da tudi one prispevajo po svojih močeh k skupnemu bremenu. Nobena pomoč pa ne more nadomestiti pomanjkanje odločnosti».

5. Eisenhower je posvetil posebno poglavje Evropi in med drugim dejal: «Naša zunanja politika bo podpirala uresničenje enotnosti Zahodne Evrope. Dežele tega dela sveta so znatno prispevale k naporom, da se zajamči varnost svobodnega sveta; od malajskih in indokitajskih džungel do severnih obal Evrope so te dežele znatno okrepile svojo obrambno moč. Sedanji problem je, da se doseže večja enotnost kot doslej». Eisenhower je dejal, da pomeni vse delo za Schumanov načrt, za evropsko vojsko in na strasburški konferenci «dokaz daljnovidnosti in volje» zahodnoevropskih državnikov in da so ti rezultati tem pomembnejši, ker pomenijo za Francijo in za Nemčijo «zmago nad spori, ki so v preteklosti povzročili tolikšne tragedije za dve deželi in za ves svet». Predsednik je dodal, da evropske združitve ni mogoče ustvariti od zunaj, temveč od znotraj, da pa je «prav in potrebno, da ZDA spodbujajo evropske voditelje in jim prikazujejo veliko važnost, ki jo pripisujejo iskrenosti njihovih naporov v tem smislu», kajti «dejanski napredek bo pomenil za ameriško ljudstvo neovržen dokaz, da njegove materialne žrtve za vzajemno varnost niso brez bistvenih rezultatov na gospodarskem področju».

6. Ameriška zunanja politika bo «priznala važnost pravične in donosne svetovne trgovine», ameriški zavezniki pa naj bi se potrudili, da ustvarijo «večja tržišča in stabilnejše valute». Ameriška pomoč tujini bi se v bodoče uvrstila v ta okvir in bo zahtevala revizijo ameriških carinskih pravil in sklepanje dvostranskih trgovskih sporazumov s tujimi državami. Eisenhower se je zavzel tudi za investicije ameriškega kapitala v tujini in za uporabo tujih industrij za proizvodnjo «izdelkov, ki so potrebni za skupno obrambo in ki ne bodo pomenili resne konkurence za ameriško mirovno proizvodnjo».

Eisenhower je nato prešel na korejsko vojno in potrdil resničnost vesti o svojem sklepu, da prekliče Trumanov ukaz 7. ameriški floti, naj zagotovi nevtralizacijo Formoze. Po njegovem mnenju je korejska vojna «del istega premišljenega napada, ki ga je napadalec sprožil istočasno tudi v Indokini in na Malajskem», medtem ko tudi Formoza spada v ta strateški okvir. Zaradi tega, je dejal Eisenhower, bo «iskanje kakršne koli vojaške rešitve korejske vojne nujno vplivalo na vsa ta ozemlja». Eisenhower je dejal, da je bil Trumanov ukaz o nevtralizaciji Formoze «zaščita pekinške Kitajske pred Čangkajškom», da njegova vlada nima namena nadaljevati s to zaščito in da zaradi tega sedma flota ne bo več varovala Kitajske». Dodal je, da «ti ukazi ne skrivajo nobenega napadalnega namena».

Preden je Eisenhower prešel na notranjepolitična vprašanja, je dejal v zvezi z vojaškimi pripravami, da ima «neovrgljive dokaze o tem, da ima ZSSR atomsko bombo» in da je zaradi tega atomsko orožje za ZDA «absolutna nujnost», dela na tem področju pa se morajo nadaljevati brez prestanka.

Svojo bodočo notranjo politiko je Eisenhower označil v naslednjih glavnih obrisih:

1. uravnotežiti proračun z zmanjšanjem zveznih stroškov na najmanjšo nujno mero, zajeziti inflacijo in prizadevati si za čim večje znižanje davčnega bremena.

2. vlada ne bo zahtevala obnove nadzorstva nad plačami in cenami, ko bodo predsedniška pooblastila na tem področju 30. aprila zapadla.

3. spremeniti je treba Taft-Hartleyev zakon.

Eisenhower sicer ni osebno omenil MacCarrana, vendar je dejal, da sedanji zakoni za priseljence vsebujejo krivične odredbe.

Precej obširno je novi ameriški predsednik govoril o vojaških silah, dejal je, da morajo te biti v skladu z možnostmi ameriškega gospodarstva. O vprašanju lojalnosti vladnih funkcionarjev je Eisenhower zagotovil kongresu, da bo skrbel, da bodo uradniki njegove uprave «sposobni in lojalni»; navedel je, da so se njegovi novi ministri prostovoljno podvrgli posebni preiskavi FBI. Svaril pa je pred «ozračjem, v katerem postane nepremišljen sum že dokazano dejstvo».

Nato je Eisenhower govoril o razvoju ameriških gospodarskih žirov, in dejal, da je za to potreben «širok zvezni načrt»; sedanji načrti bodo izvedeni in sestavljeni bodo novi. Farmerjem je obljubil, da bodo cene pridelkov ostale v skladu z ostalimi cenami. Z besedami je obsodil tudi rasno diskriminacijo, ni se pa zavzel — kot so storili poprej demokrati — za sprejem zakona proti obstoječim diskriminacijam, temveč je predlagal «propagando in prepričevanje».

Medtem ko še manjkajo komentarji Eisenhowerjevega govora, se množijo izjave in ocene njegovega sklepa o denevtralizaciji Formoze. O vprašanju so tudi precej govorili na današnji seji angleške spodnje zbornice, kjer je Churchill obljubil, da bo Eden jutri podal uradno izjavo o tem vprašanju. Laburisti so zaman poskušali sprožiti splošno diskusijo o Formozi Bivši zunanji minister Morrison je grajal Churchilla in vlado zaradi izmikanja odgovorom in zaradi nezanimanja za «globoko vznemirjenje poslancev vseh strank zaradi Formoze».

«Formoza lahko pripelje do razširjenja vojne na Daljnjem vzhodu in tudi do splošne vojne», je izjavil bivši laburistični obrambni minister Emanuel Shinwell. Dejal je, da Anglija tega ne bi smela dovoliti. «Močni razlogi svetujejo, da storimo vse, kar moremo, da preprečimo ameriškim oblastem začetek te nevarne pustolovščine».

Aneurin Bevan pa je izjavil, da pomeni ta korak ameriške vlade, da lahko kitajski nacionalisti svobodno napadajo kitajsko kopno. Dodal je ,da je prepričan, da angleško ljudstvo ni pripravljeno žrtvovati niti enega angleškega življenja za pomoč Čangkajšku.

Japonski ministrski predsednik Jošida pa je izjavil, da zadnji dogodki dokazujejo začetek nove ameriške politike, ki «stremi k hitri rešitvi korejskega vprašanja». Dodal je, da mora Japonska ostraniti svoj obrambni načrt. Japonski tisk pa izraža mnenje, da je napetost na Daljnem vzhodu narasla zaradi Eisenhowerjevega sklepa, da ukine nevtralizacijo Koreje.

Tiskovni tajnik zunanjega ministrstva, Michael McDermott, je danes izjavil, da se še preden je Eisenhower prečital kongresu svojo poslanico o stanju v državi, obvestili države, katerih se prvenstveno tičejo napori ZN na Koreji, to je tiste, ki imajo svoje čete na Koreji (Korejska republika, Velika Britanija, Kanada, Nova Zelandija, Južna Afrika, Avstralija, Francija, Luksemburg, Nizozemska, Belgija, Grčija, Turčija, Kolumbija, Siam in Abesinija) ter nacionalistično kitajsko vlado in Formozo o sklepu predsednika Eisenhowerja glede VII. ameriškega brodovja.

Predsednik Eisenhower je danes sprejel admirala Radforda, poveljnika ameriških mornariških sil na Tihem oceanu, in se z njim pol ure razgovarjal. Sodijo, da sta govorila predvsem o predsednikovem ukazu, da se ukine nevtralizacija Formoze.

Uradni predstavnik Bele hiše pa je danes izjavil, da predsednik Eisenhower še ni podpisal ukaza o umiku sedme ameriške flote iz morja pri Formozi. Dodal je, da ne ve, kdaj bo ta zakon izdal, in ni hotel odgovoriti novinarjem, ki so ga spraševali za razlog, zakaj ukaz še ni bil izdan.

Churchill noče govoriti o razgovorih z Eisenhowerjem

LONDON, 2. — Danes je v britanski spodnji zbornici predsednik Churchill odklonil pojasnila o podrobnosti razgovorov, ki jih je imel z Eisenhowerjem in Trumanom. Na vprašanja o tej zadevi je izjavil: «Vsi moji razgovori s člani obeh političnih strank v Združenih državah so bili zasebni in zaupni ter zato ne nameravam podati o njih nobene izjave. Lahko pa zagotovim zbornici, da nisem v teh razgovorih prevzel nobene obveznosti, ne uradne in ne neuradne».

Vladne spremembe na Češkoslovaškem

Ustanovitev „prezidija" vlade, ki združuje vso oblast v svojih rokah - Bo šel Široky po stopinjah Slanskega?

DUNAJ, 2. — Radio Praga je sporočil, da so bile izvršene važne spremembe v češkoslovaški vladi. Radio je dodal, da so «široko reorganizacijo» izvedli na osebno pobudo predsednika republike Gottwalda.

Med drugim so ustanovili nekaj novih ministrstev, medtem ko je sedanji zunanji minister Vilem Siroky postal podpredsednik vlade, zunanje ministrstvo pa je prevzel Vaclav David.

Glavna značilnost vladne reorganizacije v ČSR je ustanovitev «prezidija» vlade po sovjetskem vzoru. Podobne spremembe so bile že izvršene v ostalih satelitskih deželah. «Prezidij» je postavljen nad vlado in združuje v sebi vso oblast v deželi. Vse kaže, da je češkoslovaški «prezidij» sestavljen predvsem iz zaupnikov predsednika Gottwalda.

Značilno je n. pr., da je postal član prezidija zet predsednika Gottwalda, minister narodne obrambe Aleks Čepička, ki je bil še leta 1945 popolnoma neznan v KP ČSR. Prav tako je v prezidiju Karol Bacilek, minister za državno varnost in Gottwaldov protežiranec. Ni pa član prezidija podpredsednik vlade Kysely, ki je prevzel novo ministrstvo za industrijo gradbenega materiala; ta funkcija je dokaj kočljiva, ker je ta industrija lani daleč zaostala za planom.

Dva člana vlade, ki sta prišla v prezidij in dobila naslov podpredsednika vlade, sta danes najvažnejši osebnosti v tajništvu CK KP ČSR, ki sta po aretaciji Slanskega vzela partijski aparat v svoje roke — Novotni in Uher, znana po zadnjem čiščenju, ki sta ga izvedla med kadri KP ČSR.

Pomen odstavitve Vilema Širokega z mesta zunanjega ministra, kot tudi pomen ukinitve ministrstva za informacije, ki ga je vodil Vaclav Kopecky, še ni prav jasen. Opozarjajo pa, da je Širokega nadomestil v zunanjem ministrstvu Vaclav David, član tajništva CK KP ČSR, ki je kot Novotny in Uher član mlade partijske birokracije. Dejstvo, da je tudi Slanski postal podpredsednik vlade, ko so ga odstavili z mesta glavnega tajnika KP ČSR in da se je to zgodilo le malo časa pred njegovo aretacijo, je zbudilo ugibanja o bodoči usodi Vilema Širokega.

Končno je iz vlade izpadel Julius Maurer, minister za težko industrijo, ki tudi ni izpolnila svojih lanskih planskih nalog. Preden je postal češkoslovaški minister, je bil Maurer sovjetski državljan.

DUNAJ, 2. — Neki časopis v Gradcu je objavil vest, da je bil madžarski pravosodni minister Gyula Decsi razrešen in aretiran. Aretirali so baje tudi številne druge funkcionarje pravosodnega ministrstva in policije. Decsi je po rodu Žid.

Novi ministri v Vzhodni Nemčiji

BERLIN, 2. — Tiskovni urad vzhodnonemške republike je sporočil, da so bili imenovani štirje novi ministri in da je bila ustanovljena nova vladna koordinacijska komisija, ki naj odpravi velike pomanjkljivosti v preskrbi. Novi ministri so: Kurt Wach, (trgovina in preskrba), Gerhard Zillner (težka industrija), Bernd Weinberger (prevoz in poljedelski stroji) in Helmut Wunderlich (strojna industrija). Wach je nadomestil Karla Hamanna, ki je bil v decembru aretiran zaradi izredno slabega delovanja preskrbe v Vzhodni Nemčiji.

2600 beguncev v enem dnevu iz Vzhodne Nemčije

BERLIN, 2. — Danes je prišlo v zahodni sektor Berlina kar 2600 beguncev iz Vzhodne Nemčije — število, ki ga doslej še niso zabeležili. Oblastem povzroča stalni priliv beguncev hude težave, ker jih le težko sproti nameščajo v 74 zbiralnih taboriščih v mestu. Medtem je vzhodnonemška policija zabarikadirala dve cesti na meji med obema sektorjema Berlina, da bi preprečila promet motornih vozil.

Adenauer si hoče zagotoviti večino z volilnim zakonom

BONN, 2 — Socialni demokrat prof. Karel Schmid, podpredsednik zahodnonemškega parlamenta, je v govoru v Mannheimu izjavil, da je načrt volilnega zakona, ki ga je predložila vlada parlamentarnim komisijam, «nesramen». Prof. Schmid je poudaril, da lahko ta načrt zagotovi sedanji vladni koaliciji večino v parlamentu, tudi če bi ji bila večina volivcev nasprotna

Načrt volilnega zakona, ki ga je predložil demokristjanski kancler Adenauer, se po obliki sicer razlikuje od podobnega načrta, ki ga uveljavljajo demokristjani v Italiji, v bistvu pa služi istim namenom — podaljšanje klerikalne vlade, četudi je ta izgubila močne pozicije med volivci.

Pacciardi v Kariu

KAIRO, 2. — Italijanski obrambni minister Pacciardi je prišel danes zvečer z letalom v Kairo. Na letališču je Pacciardija in njegovo spremstvo pozdravil minister za preskrbo Sabri Mansur, ki so ga spremljali višji častniki.

V Kairu je Pacciardi najprej obiskal kraljevsko palačo Abdin, nato pa zunanjega ministra Mahmuda Fawzija. Kasneje ga je za pol ure sprejel general Naguib. Italijanski gostje so si ogledali tudi piramide.

Med svojim obiskom, ki bo trajal do četrtka zvečer, si bo Pacciardi s spremstvom ogledal nekatere egiptovske vojaške šole in naprave ter turistične znamenitosti Egipta. Obiskal bo tudi grobove italijanskih vojakov pri El Alameinu.

BEOGRAD, 2. — Na povabilo britanskega zunanjega ministrstva je nocoj odpotovala iz Beograda skupina jugoslovanskih novinarjev, ki se bo zadržala v Angliji 21 dni.

Stefanopulos v Jugoslaviji

Balkansko sodelovanje pozdravljajo vsi razen ZSSR in Italije, ki bi rada svojo udeležbo izkoristila za uresničenje imperialističnih ciljev

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Nocoj opoldne je stopil na jugoslovansko ozemlje pri Djevdjeliji grški zunanji minister Stefanopulos.

«Njegov obisk pozdravlja javnost s prisrčnimi simpatijami, poudarja v svojem komentarju diplomatski urednik Tanjuga. «Njegovo bivanje v Jugoslaviji in razgovori, ki jih bo imel z najvišjimi jugoslovanskimi voditelji, bodo omogočili nadaljevanje prijateljske izmenjave mnenj s turškim zunanjim ministrom in bodo pomenili zaključek življenjsko važnega razdobja v razvoju prijateljskega zbližanja med tremi balkanskimi narodi».

Komentator nadaljuje, da ni važno, kdaj bo prišlo do podpisa sporazuma o prijateljskem sodelovanju na raznih področjih, temveč da je bistveno, da obstaja vsestranska pripravljenost za tako sodelovanje.

«Izjava Stefanopulosa pred odhodom v Beograd (na atenski postaji se je med drugimi od njega poslovil tudi turški poslanik), da iščejo tako oblikrati odprla vrata za sodelovanje vsake druge države, ki tako sodelovanje želi — predvsem balkanskih držav, ki bi se osvobodile sovjetske dominacije —, je bila sprejeta v jugoslovanski javnosti z zadovoljstvom. Trojni sporazum mora imeti tako končno obliko in vsebino, ki bo popolnoma odgovarjala specifičnim pogojem in položaju treh držav ter njihovim skupnim interesom za ohranitev neodvisnosti, svobode in miru na Balkanu», pravi diplomatski urednik Tanjuga.

«Medtem ko vsa svetovna javnost pozdravlja miroljubno akcijo treh držav na Balkanu, pa prihajajo iz ZSSR in Italije glasovi nerazpoloženja in sovražnosti. V teh državah vidijo v balkanskem sodelovanju oviro za svoje imperialistične težnje proti Jugoslaviji in Balkanu sploh. Italija skuša izkoristiti sodelovanje Grčije in Turčije z Jugoslavijo kot sredstvo za zadovoljitev svojih apetitov na škodo Jugoslavije. Naravno je, da so taki poskusi morali propasti zaradi realnega gledanja v Ankari in Atenah ter zaradi strateškega položaja in stališča Jugoslavije.

Italija se bo prej ali slej morala sprijazniti z dejstvom, da je na Balkanu formacija svobodnih in neodvisnih narodov, ki bo predstavljala v širšem mednarodnem okviru pomemben političen in vojaški činitelj v obrambi mednarodnega miru. «Sodelovanje Italije s takimi balkanskimi zavezniki bo vedno zaželeno, čeprav ni nujno in neobhodno za obrambo pred napadom v tem delu sveta», zaključuje komentator Tanjuga, «toda le pod pogojem popolne enakopravnosti in stvarnega dokaza Italije, da se odpoveduje svojim hegemonističnim in drugim aspiracijam do katere koli balkanske države».

V zvezi z manevri in spletkami De Gasperijeve vlade poudarja radio Beograd, da ji je na poti močna Jugoslavija, čeprav je prav močna Jugoslavija važen člen v obrambi Balkana in vzhodnih italijanskih meja. Italija se zaveda, da sama ne more braniti te meje, zato išče sodelovanja z balkanskimi državami. Toda za svoje sodelovanje zahteva Trst. S tem pa sama odkriva, da ji ne gre za iskreno sodelovanje, temveč da želi svojo udeležbo izkoristiti v svoje imperialistične cilje. «Ako želi Rim sodelovanje na podlagi enakopravnih odnosov, je zaključil komentator beograjskega radia, tedaj mora pokazati malo več smisla za realizem, moralo in poštenje. Rimski voditelji pa morajo prenehati z igranjem vloge hegemonov».

Solidarno sodelovanje med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo in njihovo odločnost, da skupno branijo svojo neodvisnost in svobodo, je potrdil tudi predsednik grške vlade maršal Papagos v posebni izjavi beograjski «Politiki».

«Razgovori med Jugoslavijo Grčijo in Turčijo, je dejal Papagos, imajo za cilj utrditev prijateljskih odnosov in obvarovanje miru na Balkanu. Prepričan sem, da bo končni rezultat teh razgovorov usmeritev sodelovanja treh držav na vseh področjih, diplomatskem, gospodarskem, vojaškem itd. Grčija je miroljubna država, ki ima samo željo, da z vsemi silami prispeva k obrambi miru v svetu. Toda če bo napadena, je tudi trdno odločena da se bo borila. Prepričan sem, da tudi Jugoslavija in Turčija vodita isto nenapadalno politiko. Toda naj se zgodi kar koli, naše države se bodo branile, če bodo napadene. Obramba Balkana pa bo lažja če bodo Grčija, Turčija in Jugoslavije tesno sodelovale na vojaškem področju. Prepričan sem, da bodo prej ali slej te o izdelavi skupnega obrambtri države sprevidele potrebo nega načrta v primeru napada».

B. B.

Turški parlamentarci na obisku v Sloveniji

Seja glavnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 2. — Delegacija turških parlamentarcev, ki je na obisku v Jugoslaviji, je prispela danes iz Istre v Slovenijo. V Postojni so turške goste pozdravili predsednik Ljudske skupščine Ferdo Kozak, nekateri člani republiškega izvršnega sveta in predsedn

Treba je krepke volje za življenje, sicer suvajo in porivajo človeka semintja vse življenje noter do groba.
FR. KS. MEŠKO

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, torek 3, februarja
Blaž, Jagoda
Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 17.14. Dolžina dneva 9.48. Luna vzide ob 22.01 in zatone ob 8.52.
Jutri, sreda 4. februarja
Andrej, Zalimir

TISKOVNA KONFERENCA ODBORA OŠKODOVANCEV

PO 3 MESECIH ŠE VEDNO NEREŠEN položaj oškodovancev „Lombardo-Venete"

Protest oškodovancev proti proglasitvi konkurza podjetja in njihovo razočaranje zaradi nezainteresiranosti oblasti

Včeraj je bila v kavarni «Transalpina» tiskovna konferenca odbora oškodovanih oseb po podjetju «Lombardo-Veneto». Odbor, ki predstavlja 272 prizadetih oseb, ki so bile ogoljufane za različne vsote od 50.000 do 600.000 lir, je predstavnikom tržaškega tiska (predstavniki Giornale di Trieste, Ultime Notizie in Messaggero Veneto se niso odzvali vabilu) pojasnil sedanje stanje oškodovancev in njihove zahteve za rešitev vprašanja. Odbor popolnoma zanika trditve nekega tržaškega lista, češ da ni dosedaj nikoli deloval in zastopal oškodovane osebe ter poudarja, da so se člani odbora dosedaj stalno zanimali pri oblasteh, da bi posredovale pri tej zadevi, da se oškodovance zaščiti in da se jim prizna pravica do nadaljevanja zidanja hiš, za katere so vložili vse svoje prihranke Posebno se je odbor protivil in se še vedno protivi, proti konkurzu podjetja «Lombardo-Veneto», ki ga je odredilo tržaško sodišče 17. januarja. O tem je bil odbor obveščen šele 22. januarja.

Predstavnik odbora je na konferenci poudaril, da je nemogoče proglasiti konkurz nekega podjetja, ki ni nikoli obstojalo, kar dokazuje tudi dejstvo, da podjetje «Lombardo-Veneto» ni bilo nikoli vpisano pri tržaški trgovinski zbornici. Oškodovanci po podjetju «Lombardo-Veneto» zahtevajo, da se sodni odlok o konkurzu tega podjetja prekliče, ker je bil nezakonito izdan in postavlja vse oškodovane osebe pred izvršeno dejstvo, ki jim onemogoča zahtevano odškodnino. Če podjetje «Lombardo-Veneto» ni bilo v Trstu nikoli registrirano, kako je mogoče torej, da je lahko svobodno delovalo in več mesecev goljufalo ljudi za milijone in milijone, ne da bi oblast to v času preprečila. Zato oškodovane osebe upravičeno zahtevajo od oblasti, da jim pomagajo. ZVU bi morala sprejeti vse prošnje za gradnje stanovanj, ki so jih vložili oškodovanci «Lombardo-Veneta» in nakazati tozadevna posojila. Poleg tega bi morala oblast kriti 25.000.000 primanjkljaja, oziroma ves tisti vloženi denar, ki ga je podjetje zapravilo. To je edina pravična rešitev za stotere družine, ki so v upanju, da si zagotovijo skromno stanovanje vložile vse svoje prihranke (mnogi so se tudi zadolžili), da so plačali določeno akontacijo.

Odbor, ki zastopa vse oškodovane osebe, se je že obrnil tudi na tržaškega župana in ga prosil za posredovanje. Dosedaj pa na žalost ni prejel še nobenega odgovora. Tako župan, kakor tudi druge oblasti, bi se morale zanimati za te ljudi, ki živijo vedno v strahu, da bodo zgubili vse kar so prihranili. Večina njih je v težkem gmotnem položaju in si ne morejo na noben način pomagati. Gre za osebe, ki še vedno živijo v silosu, osebe, ki so prodale vse kar so imele, za osebe, ki danes iščejo pravico pri oblasteh, ki niso znale preprečiti goljufij siciljanskega pustolovca Sgroia, na škodo poštenih meščanov.

Pomagati tem oškodovancem je moralna in socialna dolžnost oblasti.

Medkrajevni telefonski razgovori za 30% dražji

Državno telefonsko podjetje sporoča, da so se na podlagi ukaza ZVU štev. 342 z dne 2. septembra 1948, s prvim februarjem t. l. povišale cene medkrajevnim telefonskim razgovorom za 30 odst. To povišanje je v skladu s povišanjem telefonskih tarif v italijanski republiki. Osnovne tarife za enoto triminutnega razgovora so naslednje: Za skupno razdaljo 15 km lir 36; od 15 km do 25 km lir 48; od 25 km do 50 km lir 84; od 50 km do 100 km lir 136; od 100 km do 200 km lir 224; od 200 km do 400 km lir 280; od 400 km do 600 km lir 340; od 600 km do 800 km lir 396; od 800 km do 1000 km lir 472; od 1000 km dalje pa 536 lir.

Za nujne razgovore je določena dodatna taksa v višini 260 lir za enoto. Medkrajevne telefonske tarife za enoto. Za politični tisk (dnevnike) pa ostanejo neizpremenjene, kakor določa z dne 1. avgusta 1949 štev. 482.

Kakor smo že pisali, so bile vse telefonske tarife v italijanski republiki s 1. februarjem povišane za 30 odst. V Trstu pa se je to povišanje raztegnilo samo na medkrajevne telefonske razgovore, ker so druge tarife pri nas še vedno dražje kot v Italiji.

Danes morda zaključek debate o socialnem skrbstvu

Danes ob 18. uri bo redna seja tržaškega občinskega sveta. Nadaljevali bodo z razpravo o socialnem skrbstvu, ki traja že od prvega letošnjega zasedanja občinskega sveta. Predvideva se, da bodo z današnjo sejo izčrpali razpravo o omenjenem vprašanju in da bodo na prihodnji, petkovi, seji začeli že z razpravo o občinski turistični ustanovi.

Film o delovanju centra za transfuzijo krvi

Jutri ob 18.30 bodo v prostorih Centra za transfuzijo krvi v splošni bolnici pričeli s snemanjem dokumentarnega filma o delovanju «krvne banke», in sicer na stroške kinooddelka predsedstva cone.

Ob tej priliki bo ravnatelj «krvne banke» prof. Lang govoril o pomenu in ciljih Centra za transfuzijo krvi.

Obvestilo lastnikom zemljišč v coni B

Kmečka zveza v Trstu obvešča vse dvolastnike, ki posedujejo svoja zemljišča v coni B, da so se s 1. februarjem t. l. pričele izdajati nove dvolastniške knjižice.

Za vsa pojasnila naj se prizadeti zglasijo na sedežu Kmečke zveze v Trstu, Ul. Filzi 10.

NADALJEVANJE STAVKOVNEGA GIBANJA V CRDA

Delavci prekinili nadurno delo

Za rešitev spora o disciplinskih predpisih je nujen močnejši pritisk na delodajalce

Stavkovno gibanje delavcev v ladjedelnicah Sv. Marka in Sv. Roka ter v Tovarni strojev se še vedno nadaljuje, ker vodstvo CRDA trmoglavo vztraja pri zahtevi po izvajanju disciplinskih predpisov. Stavka se je sicer v nedeljo opolnoči končala in včeraj zjutraj so se delavci ponovno javili na delo.

Sindikalne organizacije pa so sklenile, da se bodo delavci v vseh omenjenih obratih vzdržali izrednega dela, to je nadur. Zato so včeraj ob 15.30 vsi delavci odšli z dela Ob isti uri so zapustili delo tudi vsi delavci zunanjih podjetij. Pomen tega vzdržanja pri opravljanju nadur je precejšen, ker opravlja nadure veliko število delavcev, saj je za mnoge deseturni delovni čas že kar nekaj običajnega.

Opustitev nadur pomeni vsekakor pritisk na delodajalce, ki še ne kažejo nikake volje, da bi popustili. Vsi delavci so te dni tudi pokazali veliko borbenost in pripravljenost, nadaljevati borbo. Ker pa vse to doslej še ni imelo uspeha, bi moralo delavstvo še odločneje nastopiti in sindikalno vodstvo bi moralo pozvati tudi druge kategorije delavcev, da podprejo delavstvo CRDA. Le z razširitvijo stavkovnega gibanja bodo delavci prisilili delodajalce k popuščanju. Vprašanje uvajanja stroge discipline v ladjedelnice ni le vprašanje tamošnjih delavcev, marveč delavcev vseh tovarn. To potrjuje tudi dejstvo, da so poskušali tudi v mnogih drugih tovarnah čim bolj utesniti delovanje tovarniških odborov in jim odvzeti vso borbeno vsebino Ker je poostritev discipline v CRDA le ena plat splošnega naraščajočega pritiska delodajalcev, je treba proti tem težnjam tudi začeti splošno borbo in delodajalcem odkrito povedati, da ima vsako izzivanje svoje meje.

* * *

V nedeljo od poldne do polnoči so stavkali uslužbenci openskega tramvaja Zato tramvaj ni vozil in je podjetje za prevoz potnikov najelo avtobuse. Stavka ni bila samostojna in je bila izraz solidarnosti z isto kategorijo delavcev v Italiji, ki so ob isti uri napovedali stavko.

Dva padca po stopnicah s hudimi posledicami

Včeraj se je zatekla v bolnico 70-letna Vincenza De Lorenzi vd. Fratta, stanujoča v Ul. Mazzini 9, ki je v nedeljo zvečer med hojo po stopnicah stavbe, ki je njena last, v Vivaru pri Vidmu, nerodno padla in se potolkla po nogi.

Ker so ji zdravniki ugotovili zlom stegnenice leve noge, so jo sprejeli na ortopedskem oddelku, kjer bo ostala do okrevanja, ki bo, če seveda ne bodo nastopile komplikacije, v 60 ali 90 dneh.

24-letna Irma Simičič, stanujoča v Ul. Giuliani je že 23. preteklega meseca nerodno padla po stopnicah stanovanja in se udarila v nogo. Misleč, da poškodba ne bo huda, dekle ni niti iskalo zdravniške pomoči. Ker pa bolečine niso hotele pojemati, se je končno včeraj le zatekla v bolnico, kjer so jo zaradi verjetnega zloma noge sprejeli na ortopedskem oddelku. Če ne bo komplikacij, bo Simičičeva okrevala v 10 oziroma v 30 dneh.

V četrtek 5. februarja gostuje v KOPRU

Mestno gledališče iz Ljubljane, in sicer s popularno ameriško komedijo

„DRAGA RUTH"

ki so jo doslej z velikim uspehom predvajali po raznih odrih Slovenije.

Osvobodilna fronta

SEKTOR SV. JAKOB

Sestanek odbora sektorja Sv. Jakob bo v četrtek, dne 5. t. m., ob 20. uri v običajnih prostorih.

Ljudska prosveta

PROSVETNO DRUSTVO BARKOVLJE

Odborova seja bo v sredo 4. t. m. ob 20.45. Prisotnost vseh odbornikov je obvezna.

PROSVETNO DRUSTVO «SLOVAN» PADRICE

vabi na Prešernovo proslavo, ki bo danes 3. februarja ob 20.30 v društvenem prostoru. Na programu so pevske in glasbene točke, recitacije in predvajanje filma «Dr. France Prešeren».

LJUDSKA KNJIŽNICA

je dobila dve novi knjigi: Emile Zola: Lurd v prevodu dr. I. Černigoja. Francesco Jovine: Polja Sacramenta.

Izleti

IZLET PDT

15. februarja smučarski izlet v Crni vrh. Vpisovanje do 6. febr.

GLEDALIŠČE VERDI

Danes zvečer ob 20.30 zadnja predstava opere «Stirje grobijani» za red «C» v parterju in na balkonih ter za red «B» na galerijah. Dirigira Nino Verchi

V četrtek druga predstava Menottijevih oper «Medium» in «Amalia na plesu» za red «B» v parterju in na balkonih ter za red «C» na galerijah.

V pripravi Ponchiellieva opera «Gioconda».

Razna obvestila

OBCNI ZBOR SPORTNEGA DRUSTVA «PRIMORJE»

20. februarja ob 20. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Ul. Roma 15 občni zbor športnega društva «Primorje».

USTANOVNI OBCNI ZBOR FILATELISTICNEGA KLUBA

11. februarja ob 19. uri bo v prostorih SHPZ v Ul. Roma 15-II, ustanovni občni zbor kluba s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev; 2. sprejem pravil; 3. sprejem proračuna; 4. volitve; 5. razno.

JAVNA DRAŽBA

Tržaško županstvo javlja, da bo 17. februarja od 12. do 13. ure v dvorani štev. 2 javna dražba za dodelitev dobave 300.000 kg katrana za vzdrževanje cest v mestu, v predmestjih in v tržaški okolici. Vse potrebne informacije se dobe v sobi štev. 203 občinskega pogodbenega urada.

ANGLEŠKI RAZGOVORI V ZAVEZNIŠKI CITALNICI

V sredo, 4. januarja ob 20.40, bo v Zavezniški čitalnici redni razgovor v angleškem jeziku, ki ga bo vodil dr. Alvise Barison o sledečem predmetu: «Program kulturne izmenjave z Združenimi državami». Razgovor bosta dopolnjevala dva dokumentarna filma: «Študentovsko življenje na vseučilišču v Connecticutu» in «Mednarodni študentski dom.»

POUK ANGLEŠCINE V AVDITORIJU ZVU

V Avditoriju ZVU se bodo v tekočem tednu vršile redne učne ure iz angleškega jezika, v torek 3. februarja ob 19. uri se bo vršil tečaj angleščine za začetnike s projekcijami, ob 20. uri pa za tiste, ki osnove angleškega jezika že dobro obvladajo. Drugi tečaj bo spremljal dokumentarni film.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. in 2. februarja 1953 se je v Trstu rodilo 15 otrok, poroke so bile 3, umrlo pa je 20 oseb.

POROCILI SO SE: električar Giovanni Reggente in frizerka Elvira Antolovich, težak Vittorio Scrignar in gospodinja Lucia Bordon, dijak Rivo Muni in natakarica Elena Coradeschi.

UMRLI SO: 57-letni Bruno Angeli, 85-letna Giuseppina Janesich por. Grbelja, 58-letni Antonio Scrigni, 87-letna Luigia Lulich vd. Stella, Patrizia Marcati stara 4 mesece, 65-letni Alviere di Clemente, 84-letni Stefano Nebergoi, 83-letni Giovanni Paoletti, 77-letna Emma Delmestre vd. Sossi, 67-letni Eugenio Martinuzzi, 80-letna Anna Zuanelli por. Augusti, 64-letni Antonio Trampus, 77-letna Massimina Rossi por. Pecenko, 49-letna Luigia Romich por. Stocchelli, 60-letni Giovanni Venari, 70-letni Giacomo Majer, 95-letna Regina Penso por. Zambon, 79-letni Giuseppe Zorzenon, 57 letna Giulia Schiberna por. Fabbro, 85-letna Domenica Ambrosio por. Nonich.

V teku proti filoviji trčil v tovornik

48-letni Guido Debenjak, stanujoč na Istrski cesti, je včeraj zjutraj šofiral tovornik last «Truck poola» po Ul. Conti v smeri Ul. Pascoli. V bližini Ul. Gambini je mož prehitel filovijo in nadaljeval pot skoraj do središča križišča, ko je pritekel po cesti z nasprotnim, da jo prekorači, 34-letni Marcello Lussini, stanujoč v Ul. T. Luciani, ki je med tekom trčil v srednji del tovornika, katerega je opazil šele ko je bilo že prepozno.

Ob prihodu v bolnico, kamor so Lussinija pripeljali takoj po nezgodi, je mož izjavil, da je tekel proti filoviji št 5 ter nevede trčil v vozilo. K sreči njegove poškodbe - rana nad desnim očesom in udarec v ramena - niso težke. Izprali so mu rano ter ga s prognozo okrevanja v 8 dneh odposlali domov.

ADRIA EXPRES
ADEX IZLETI

15. FEBRUARJA IZLET V
LOKEV (pri Sežani)
Cena 1.000 lir
Vpisovanje do petka 6. februarja.

14. IN 15. FEBRUARJA DVODNEVNI IZLET V
POREČ PULO in na REKO

14. IN 15. FEBRUARJA ENOINPOLDNEVNI IZLET V
BUZET
Vpisovanje še danes.

21. IN 22. FEBRUARJA ENOINPOLDNEVNI IZLET V
ILIRSKO BISTRICO KNEŽAK in na PIVKO

21. IN 22. FEBRUARJA DVODNEVNI IZLET V
NOVO GORICO
Vpisovanje do 14. t. m. pri «Adria-Express», Ul. F. Severo 5-b - tel. 29243.

KINO

V TRSTU

Rossetti. 16.30: «Princ Sabu - tajnik Sabu, Vittorio De Sica, Marcello Mercander.
Excelsior. 16.00: «Srečni čas», Linda Christian, Charles Boyer, Louis Jourdan.
Nazionale. 16.15: Mama se poroča, Jeffrey Hunter, James Craig, Frances Gifford, Butch Jenkins. Zadnji dan ob 22.
Fenice. 16.30: «Crna peresa», Marcello Mastroianni, Marina Vlady-Versois, Camillo Pilotto, Vittorio Carmi. V filmu sodeluje plezalcev med njimi znani Cesare Maestri iz Trieste.
Filodrammatico. 16.00: «Lokomotivlec črnega kontinenta», barvni film. Pride: «Na mejah sveta».
Arcobaleno. 16.00: «Stirje jezdeci iz Oklahome», Dan Duryea, Charles Storm. Barvni film.
Astra Rojan. 15.30: «Prividi», Kirk Douglas, Lauren Bacall, Dana Day. Zadnja ob 22.
Grattacielo (Ul. Battisti 10). 16.00: «Sovražnica», Elisa Cegani, Jeffrey Latimore, Vire Silenti, Glauco Verlier, Cosetta Greco.
Alabarda. 16.00: «Marija Škotska», K. Hepburn, F. March.
Ariston. 16.00: «Dovolj je ljubezni», Glenn Ford. Barvni film.
Armonia. 15.30: «Pozor na zaklenjene», D. Martin, Levis C. Carlovet, Zelo komičen film. Velika varietejska predstava.
Aurora. 15.30: «Robin Hood - pogozdni tovariši», Richard Todd, Joan Rice. Barvni film. Zadnji najnovejši W. Disneyev barvni film.
Garibaldi. 15.30: «Prevara», Linda Gray, Gabriele Ferzetti, Vittorio Pagis, T. Lattanzi. Skoro vsi film je bil posnet v Trstu. Sredi dijo nogometne tekme Inter-Como in Juventus-Palermo v prenos avtomobilske dirke v Argentini.
Ideale. 15.30: «Dama s kamelijami», nesmrtna Verdijeva opera «Traviata» v filmu. Pojejo: tenorist G. Mattera, baritonist Tito Gobbi in sopranistka N. Corradi. Zadnji dan.
Impero. 15.45: «Kraljica brez kone», Danielle Darrieux, Jean Loder. Zadnji dnevi.
Italia. 16.00: «Najlepša», Anna Magnani, Walter Chiari, film sledi prikaz tekme Triestina - Roma.
Kino ob morju. 16.00: «Ubojstvo odgovora», Ronald Colman, Celeste Holm, B., Britton.
Viale. 16.00: «Razbojnik iz Tivoli del Lupo», Amedeo Nazzari, Cosetta Greco. Lokal ogrevan.
Massimo. 16.00: «Osvojitev Ciade», Jean Artur, Gary Cooper.
Moderno 16.00: «Odpadnikova zaklad», Glenn Ford, Rhonda Fleming, O'Brien, Rhonda Fleming.
Savona. 15.00: «Luisiana» film v glasbenem barvnem filmu, Mario Lanza, Kathryn Grayson.
Secolo. 16.00: «La Bisarca», Silvana Pampanini, C. Campanini.
Ferroviario. Zaprto.
Vittorio Veneto. 16.00: «Bojevnik glava», June Allyson, Dick Powell. Zabavno.
Azzurro. 16.00: «Skrivnostna ženska», Dana Andrews, Carla Del Poggio, Plutalenda, Claude Rains. Pustolovski film.
Belvedere. 16.00: «Indijanska princesa», Barbara Stanwick, C. Gaga.
Marconi. 16.00: «Moja žena se poroči», Claudette Colbert.
Novo cine. 15.00: «Alice v deželi čudežev». Barvni film
Odeon. 16.00: «Hočemo živeti», Bob Hope, Betty Hutton. Film poln smeha.
Radio. 16.00: «Sam proti svetu», R. Scott, Louise Albritton.

RADIO

TOREK, 3. februarja 1953

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA
254,6 m ali 1178 kc

13.30 Poročila. 13.45 Lahka glasba. 14.30 Strani naše zgodovine. 14.40 Domači zvoki. 17.30 Iz dirkalnih ritmov. 17.40 Jugoslovanske narodne pesmi. 18.15 Kratka literarna mediigra. 18.30 Jezikovni razgovori. 18.40 Francoska zabavna glasba. 19.00 Večerne vesti. 19.15 Claudio Monteverdi: «Orfeova vrnitev iz 5 dejanjih. 22.00 Glasba za ples in razvedrilo. 23.10 Glasba za lahko noč. 23.30 Zadnja poročila.

TRST II.
306.1 m ali 980 kc

7.15 Poročila. 7.30 Glasba za jutro. 11.30 Lahki orkestri. 12.45 Poročila. 13.00 Glasba po željah. 14.15 Slovenska pesem. Poročila. 14.15 Slovenska narodna glasba. 17.30 Plesna glasba. 18.15 Paganini: Koncert za violino in orkester. 19.00 Tehnični zbori in dueti. 19.15 Chopin. 19.30 Kmečki gospodarstvo. 19.45 Poročila. 20.00 Kratki scherzi. 19.25 Angleščina za napredne. 19.45 Poročila. 20.00 Otroški kotiček. 20.45 Iz sopranistke Ondine Otte. 21.00 Slovenske Menueti in gavote. 20.45 Iz sopranistke Ondine Otte. 21.00 Slovenske melodije. 21.30 Pestra operetna glasba. 22.15 Schuman: Simfonija št. 2. 23.00 Stare mojstrske. Razni solisti. 23.00 Stare mojstrske. 23.15 Poročila. 23.32 Poročila. Plesna glasba.

TRST I.

11.30 Komorna glasba. 14.00 Operetna glasba. 14.25 Poletna glasba. 17.30 Sandon's in Giacomo Rondinella. 18.05 Cajanka. 18.30 Od opere do operete. 19.25 Lahka glasba. 20.00 Giancarlo Menotti: «Tat in čarovnica, grotestkna opera v 14 slikah. 22.50 Melodičen orkester. 23.10 Plesna glasba.

SLOVENIJA
327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

12.00 Mojstri opernih melodij. 12.30 Poročila. 12.45 Med kulturnim sporedom 14.00 V pesmi in plesu po svetu. 15.10 Zabavna glasba. 17.40 Popoldanski simfonični koncert slovenskih skladateljev. 17.10 Iz operetnih melodije in ritmi. 18.00 Umetna in narodne pesmi pojejo naši pevci. 18.40 Igra pianistka Darinka Matič. 19.20 Glasbena mozaik. 19.40 Lahka glasba. 20.15 Odlomek iz Massenetove opere «Werther». 21.00 Ivan Cankar: Tujci. 22.30 Poročila. Zabavne melodije. 22.15 Nočni komorni koncert.

TELEFONSKE STEVILKE ZA PRIMER NUJNOSTI
Rdeči križ: 66 - 60
Gasilci: 2 - 22
Policija 2 - 77

NOCNA SLUZBA LEKARN: Al Cedro, Trg Oberdan 2; Alla Speranza, Ul. Oriani 2; Alla Ginestra, Ul. Giulia 1; Seravallo, Trg Cavana 1; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju.

SMUČARSKI IZLET v ČRNI VRH nad IDRIJO
dne 15. februarja 1953
Cena 800 lir
Odhod iz Trsta ob 5 uri zjutraj, prihod v Crni vrh ob 8.30 — Odhod iz Crnega vrha ob 18. uri, prihod v Trst ob 22. uri.
Vpisovanje od 3. do 6. t. m. pri «Adria-Express» Ul. F. Severo 5-b, tel. 29243

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

S policijskimi tovorniki tihotapili kavo iz proste luke v mesto

Slučajno odkrita obširna in dobro organizirana tihotapska mreža - Glavni obtoženec, ki je pobegnil baje v Južno Ameriko, pismeno prevzema nase vso odgovornost

15. februarja 1951. leta se je policijskemu inšp. Grudnu zazdelo vedenje nekega človeka, ki je stal v večernih urah pri svojem tovorniku na stezi v bližini Razklanega hriba, zelo sumljivo. Inšpektor je moža povprašal, kaj čaka v tistih urah in ker ni dobil povoljnega odgovora, je osebo, kasneje identificirano za 32-lenega Oliva Olivierija aretiral in zaplenil vozilo. Olivo je potem kaj kmalu priznal, da je pričakoval dva policijska tovornika, ki sta do tja prevažala kavo. Preiskava, ki so jo takoj uvedli, je ugotovila, da deluje v našem mestu dobro organizirana skupina oseb, ki se bavi s tihotapstvom kave.

Policijsko poročilo, ki je bilo tedaj objavljeno, je trdilo, da je vso mrežo organiziral 43-letni Ramiro Macchi, ki je imel v najemu neko luško skladišče. Kavo je baje kupoval od 40-letnega trgovca Fulvija Bradaschia in 46-letnega Maria Obersnela. Macchi je skrbel za vse in tudi za prevoz kave izven proste luke, seveda brez carinskih plačil. Pri tem delu mu je v dobršni meri pomagal 49-letni Umberto Ciccarelli, ki je bil uslužben pri družbi «Trakakis», katera je imela v prosti luki več skladišč. Po njegovi zaslugi in seveda brez vednosti lastnika, je Ciccarelli registriral v skladišču svoje tvrdke vse količine kave, ki pa ni bila nikoli tam vskladiščena, pač pa so jo odpeljali v Macchijevo skladišče in od tu mimo carine v mesto. Poleg Ciccarellija se je Macchi posluževal kot zaupne osebe tudi 31-letnega Del Fabbra Milana, ki je spremljal policijske avte in prevažal z drugim avtom težake, ki so blago prekladali iz enega na drugi tovornik. Medtem ko sta policista dobila baje po 2.000 lir za vsako vrečo, so tudi težaki, 42-letni Aldo Borghesi, 38-letni Ottone Martinz in Bruno Mazel, dobili za svoja dela primerno plačilo. Končno je bila še ena oseba zapletena v afero, in sicer Bruno Vanich, kateri naj bi po policijskem poročilu skrbel za povezavo med Macchijem in Ciccarellijem.

Po dolgi preiskavi, med katero je policija ugotovila vse člane skupine, so vse akte predali sodišču, ki je uvedlo sodni postopek.

Vse aretirane osebe, in sicer Alda Borghesa, Ottona Martinca, Bruna Mazela, Milana Del Fabbra, Oliva Olivierija, Giuseppe Villa, Antona Komaulija, Bogomira Premla, Umberta Ciccarellija, Bruna Vanicha, Fulvija Bradascio, Ramira Macchija, Vladimira Trtanja, Wernerja Kaszemecka, Hansa Schlipperja in Obersnela Maria, so obtožili, da so organizirali v Trstu med marcem 1950 in 15. februarjem 1951. leta skupino, ki je imela namen tihotapiti kavo in varati finančno upravo. Vse so nadalje obtožili tihotapstva, katerega so izpeljali tudi s pomočjo korupcije ter da so prevažali neocarinjeno kavo iz proste luko v mesto. Obtožba nadalje trdi, da so Macchi, Trtanj, Kaszemeck, Schlipper, Borghesi, Martinz, Olivo, Villa, Komauli, Premel, Bradaschia in Obersnel vtihotapili v mesto 49.286,5 kg, Ciccarelli in Vanich 31.386,5 kg, Del Fabbro 17.900 kg in Mazel 25.778,5 kg surove kave.

Vsi so nadalje obtoženi, da niso plačali pristojbin «Ige» ter da so kršili zakone o prepovedi uvoza na ozemlje.

Med razpravami so bili skoraj vsi obtoženci že zaslišani. V glavnem vsi priznavajo dejanje, z raznimi izgovori pa zanikajo tihotapstvo. Martinz je na primer izjavil, da je bil zaposlen kot težak z nalogo, da natovori in iztovori kavo s tovornika. Del Fabbro je hotel dokazati, da je samo enkrat peljal dva težaka, s katerima je sledil policijskemu avtu do Razklanega hriba. Olivo in Villa, ki sta vozila kavo po natovorjenju iz policijskega tovornika, sta izjavila, da je bilo za njiju vse v redu in da za tihotapstvo nista vedela. Oba sta bila najeta samo za prevoz kave v mesto. Premel, ki je s policijskim avtom prevažal kavo iz proste luke v predmestje, je dodal, da se mu je zdela vsa zadeva povsem poštena ter je mislil, da so tudi carinski dokumenti v najlepšem redu. Kadar je odhajal iz pristanišča ga niso finančne straže nikoli ustavile ter je pri njih vedno videl Kaszemecka, ki je bil tolmač pri ameriški pristaniški policiji. Po mnenju nekaterih pa je Kaszemeck imel tudi prste vmes in je stalno motil skupno z drugim Nemcem Schlipperjem agente finančne straže, ki so bili pri izhodu iz pristanišča. Seveda je Kaszemeck, skupno s Schlipperjem in Trtanjem, ob odkritju tihotapstva izginil in ga policija ni mogla aretirati.

Ciccarelli je med zaslišanjem potrdil, da je res registriral kavo v tvrdkine registre. Na to delo ga je pripravil Vanich, ki mu je plačeval 10 do 15 lir za kg registrirane kave. Vanich je seveda to zanikal in trdil ravno obratno.

Bradaschia, ki je trgoval s kavo, je redno kupoval kavo, ker ni vedel, da je vtihotapljena. Ker je kavo kupoval izven proste luke, je mislil, da ni treba nikakega carinskega potrdila o ocarinjenem blagu.

Macchiju, ki je vsaj po policijskem mnenju glavni organizator, je uspelo pobegniti in je sedaj baje v Južni Ameriki. Mož je iz nove domovine poslal sodišču pismo, v katerem izjavlja, da sprejema nase vso odgovornost in dodaja, da so ostali nedolžni, ker jih je on z njihovo brezvednostjo potegnil v afero. V policijskem zapisniku, ki ga je Macchi podpisal med zaslišanjem, je mož priznal, da je kavo kupoval kot tranzitno blago v prosti luki od Obersnela in ga nato odpeljal brez carine v mesto, kjer ga je ponovno prodajal kot carinjeno Obersnelu in drugim. To njegovo izjavo so na razpravi skupno z njegovim pismom tudi prečitali.

Obersnel pa je pred sodiščem izjavil, da ni imel že več let nobenih trgovskih poslov z Macchijem. To njegovo izjavo je predsednik ovrgel ter mu pokazal nekaj faktur, ki so nosile datume tik pred odkritjem skupine. S tem je bilo dokazano, da je Obersnel imel stike z Macchijem. Obersnel se je izgovarjal, da ne ve ničesar o tem, ker se je s podobnim delom ukvarjal njegov uradnik, Furlan po priimku.

Včerajšnjo razpravo so zaradi odsotnosti nekaterih odvetnikov, ki so oboleli, odgodili do sobote 7. t. m. Ni znano koliko časa bo še trajal proces, vendar je treba zaslišati še dva obtoženca, in sicer Borgheseja in Komaulija ter nekaj prič.

Predsednik: Ostoich; tožilec: De Franco; zapisnikar: Magliacca.

Zaradi majhne rane na spodnji ustnici in prask po rokah se je včeraj zatekel v bolnico 67-letni Arturo Pedrocco, stanujoč v Ul. Media. Na ustnico mu je namreč priletel kos lesa, ki ga je v delavnici podjetja «Sbochelli» žagal s krožno žago.

Izprali so mu rano in ga odposlali domov s priporočilom 7-dnevnega počitka.

S SEJE MILJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

JALOVI IZGOVORI KOMINFORMISTOV proti ustanovitvi slov. vrtca v Žavljah

Odobritev občinskega proračuna za l. 1953. Samo 40.000 lir za vzdrževanje otroških vrtcev

V nedeljo dopoldne je bila v Miljah seja občinskega sveta. Manjkalo je 12 svetovalcev, občinstva sploh ni bilo.

Na dnevnem redu je bila predvsem resolucija o tržaškem problemu. Kominformisti, demokristjani, socialdemokrati in republikanci so se sestali že pred sejo, da bi pripravili enotno resolucijo. Zedinili so se namreč za prvi del resolucije, ki so jo predlagali kominformisti, namreč, da je Tržaško ozemlje nedeljivo in da je treba združiti obe coni. Za drugi del sta bila dva predloga: kominformistični za enotno upravo in zaseb. četneke velesile ter predlog socialista Robbe za upravo neke nevtralne države in plebiscit. Za prvi del so glasovali kominformisti, socialdemokrati, demokristjani in republikanci, za drugi del pa je dobil največ glasov kominformistični predlog. Svetovalec tov. Vatovec je glasoval proti resoluciji v celoti. Med diskusijo o resoluciji je nastal med kominformisti in svetovalci opozicije prepir.

Nato so začeli razpravljati o občinskem proračunu za l. 1953, ki je bil z malimi spremembami odobren. O proračunu bomo še podrobno pisali v posebnem članku.

Nad vse zanimiva in živahna je bila razprava glede otroških vrtcev. v občinskem proračunu je za vzdrževanje otroških vrtcev nakazanih le 40.000 lir. Tov. Vatovec je zahteval, naj bi občina ustanovila slovenski otroški vrtec v Žavljah in je zato zahteval naj bi v ta namen določila 3 milijone 500 tisoč lir. Poudaril je, da je treba popraviti krivice, ki jih je napravil našemu ljudstvu fašizem in da je treba upoštevati tudi socialne razmere prebivalstva. Glede tega je tov. Vatovec že novembra lanskega leta vložil pri občinski upravi tozadevno zahtevo in so mu odgovorili, da bodo o tem razpravljali, ko bo na dnevnem redu občinski proračun.

Odbornik Micor je dejal, da zakon ne dovoljuje, da bi občina dala v svoj proračun vzdrževanje otroških vrtcev in da bi bilo potrebnih 40 milijonov lir za otvoritev novega slovenskega otroškega vrtca v Žavljah. Socialist Robba je izjavil, da ni proti otroškemu vrtcu, ampak, da bi morala nositi vse breme ZVU. Demokristjanka Postogna pa je dejala, da imajo slovenski otroci, ki obiskujejo italijanske otroške vrtce enake pravice, kakor italijanski. Seveda, le raznarodujejo jih, in te velike krivice demokristjani nočejo razumeti!

Vsem je odgovoril tov. Vatovec in pobil trditve kominformističnega občinskega odbora. Izrazil je svoje začudenje in kritiziral občinsko upravo, ker išče jalove izgovore in se otepa vzdrževanja slovenskega otroškega vrtca. Rekel je, da ne bi bilo treba 40 milijonov lir, ker potrebni prostori že obstajajo. Poudaril je, da je dolžnost občine, da se zavzame za otvoritev slovenskega otroškega vrtca v Žavljah, da ga podpre in vzdržuje vsaj začasno, dokler ne bo ZVU dala potrebnih sredstev v ta namen.

Župan Pacco in kominformistični svetovalec Postogna sta ob zaključku diskusije izjavila, da nista proti otroškemu vrtcu, toda da si občina ne more prevzeti takega bremena. Pacco pa je še dodal, da predsedstvo cone ne bi odobrilo te postavke v občinskem proračunu. Kljub vsemu «razumevanju» za slovenski otroški vrtec v Žavljah so glasovali proti predlogu tov. Vatovca vsi svetovalci. Kominformisti so s svojimi jalovimi opravičili izigrali otroški vrtec in s tem napravili veliko uslugo svojim italijanskim šovinističnim bratcem, slovenskemu prebivalstvu pa novo krivico.

Povozil ga je in nato ušel

Medtem ko je 44-letni Mario Pianini, stanujoč na Opčinah na Kraški cesti, včeraj proti večeru vozil s svojim kolesom iz Bazovice proti Opčinah, se je v bližini pokopališča zaletel vanj neznani šofer, ki je bil za volanom nekega avta. Medtem ko je Pianini padel na tla, je šofer nadaljeval svojo pot

Pianini se je po nezgodi z rešilnim avtom zatekel v bolnico, kjer je tudi ostal, kajti zdravniki so mu ugotovili verjetni zlom gležnja desne noge ter ga pridržali s prognozo okrevanja v 6 ali 30 dneh na ortopedskem oddelku. Prometna policija je uvedla preiskavo v upanju, da identificira nesramnega šoferja.

IZ JUGOSLOVANSKE CONE STO

Volitev delegatov za kongres LF na okrajni konferenci v Bujah

Sprejet predlog, da bi bujsko organizacijo sprejeli v Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije

V nedeljo je bila v Zadružnem domu v Bujah okrajna konferenca Ljudske fronte. Na konferenci so z navdušenjem sprejeli predlog, naj bi glavni odbor Ljudske fronte Hrvatske sprejel bujsko organizacijo v Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije. Delegati so nato izvolili 4 delegate, ki bodo sodelovali na VI. kongresu Ljudske fronte Jugoslavije in devet delegatov za VI. kongres Ljudske fronte Hrvatske.

Jutri pa bo okrajna konferenca SIAU v Kopru, kjer bodo tudi volili delegate za kongres Ljudske fronte Jugoslavije.

1.187.300 kg oljk

VATIKAN je največji kapitalist

Sredstva s katerimi razpolaga vatikanski finančni minister Nogeri so ogromna, točnega obsega pa ne ve nihče

Pred kratkim je bila v vatikanskem glasilu «Osservatore Romano» objavljena kratka notica s katero so skušali demantirati vesti neke zelo zelo ugledne angleške finančne revije o bogastvu Vatikana in njegovih finančnih virih. O isti temi je nedolgo tega pisala italijanska ilustrirana revija «Oggi», ki je postavila Vatikan med največje finančne sile sveta, saj je revija zatrjevala, da ima Vatikan poleg ZDA najbogatejšo zakladnico na svetu.

«Osservatore Romano» nikakor ni mogel izpodbiti trditev, izmišljenih v omenjenih dveh časopisih in je samo izjavil, da so podatki «fantastični» ter da so Vatikanu potrebna finančna sredstva za vršitev njegove «misionarske vloge» v svetu.

Z vatikanskimi finančnimi zadevami se predvsem bavi baron, inženir, vitez Velikega križa Bernardino Nogara, brat monsignorja Nogare, hišnega spečenika papeža Pija XII. ter Bartolomeja Nogare, generalnega direktorja vatikanskih galerij in muzejev.

Bernardino Nogara je administrator «specialne administracije», fonda, ki ga je Vatikan ustanovil leta 1930, po podpisu lateranskega sporazuma z Italijo. Vanj so se koncentrirali vsi fondi, ki jih je Vatikan dobil z restitucijo lastnine, ki mu je pripadla do leta 1870, torej do razpada papeške države.

Baron Nogara je dobil za nagrado za svoje posebne zasluge častno vatikansko državljanstvo. To je počastitev, ki jo uživa le malo ljudi. Bernardino Nogara ali, kakor ga ljudje nazivajo, finančni minister Vatikana, je izredno pomembna osebnost v italijanskih in svetovnih finančnih krogih, saj opravlja hkrati malone sto raznih dolžnosti: je predsednik, svetovalec, administrator in delegat raznih bančnih uprav v Italiji ter izven nje; opravlja vse finančne posle Vatikana, sestavlja proračun vatikanske države, investira njen kapital, ukvarja se z borznimi špekulacijami itd., itd. Nogara je vložil vatikanski denar v cel mrež manjših in večjih bank po Severni Italiji; ena takih je na primer «Katoliška banka Benečije» s sedežem v Rimu. Po preverjenih padatkih ima samo ta banka glavnico od okrog 20 milijard lir. Pod Nogarovim nadzorstvom so še naslednje znane banke: «Sveti Prosper» v Parmi, «Sv. Anton v Piacenzi» in znana Ambrozijanska banka v Milanu. Baron Nogara je upostavil in okrepil to močno bančno mrežo v glavnem pod dvajsetletno vladavino fašističnega režima.

Po zaslugi izrednih finančnih sposobnosti in vplivnih zvez barona Nogare je Vatikan delničar italijanske električne industrije, ki prinaša največje dividende, lastnik delnic milanskega trusta «Edison» in v znanem trustu «Montecatini».

Dobro organizirana obveščevalna služba, v kateri dela na desetine plačanih in neplačanih agentov, omogoča vatikanskemu finančnemu ministru, da v najugodnejših trenutkih z dobičkom prodaja in kupuje delnice. Nominalna vrednost vatikanskih delnic znaša po oceni strokovnjakov nad 500 milijard lir, njihova dejanska vrednost pa je danes znatno večja in dosega gotovo nekaj tisoč milijard lir.

Vatikan je razpredel svoje finančne mreže tudi izven Italije. Razen drugih ima delnice «Standard oila», ameriške-ga trusta «American tobacco company» in obveznice federalne vlade ZDA. V tej zbirki donosnih delnic je tudi 1000 delnic Sueškega prekopa, ki jih je dobil Pij XI. od francoske cesarice Evgenije. V Rimu se je razširila vest, da je baron Nogara prodal te zadnje delnice neki ameriški družbi, toda to še ni potrjeno.

Le redkokdo ve, da je Vatikan celo delničar igralnice v Monte Carlu. Eden izmed ustanoviteljev igralnice, baron Blanc, je daroval Vatikanu leta 1865 določeno število delnic. Tako je Vatikan postal zolastnik največje igralnice na svetu, znane po škandalih in finančnih aferah.

Večina vatikanskega denarja je vložena v podjetja Južne Amerike, ZDA, Mehike in celo Tangerja. V letih 1930—1935, ko so se že kazali prvi znaki novega svetovnega spopada, je Nogara prenesel ta denar iz Evrope v Ameriko.

Vatikan je že od nekdaj velik posestnik nepremičnin tako da je danes težko našteti, kaj vse je v Italiji njegovo. Vatikan popolnoma nadzoruje poslovanje trusta za nepremičnine «Istituto romano dei beni stabili». To velepodjetje ima podružnice v vseh večjih italijanskih mestih: v Rimu, Milanu, Napoliju, Firenzah, Genovi in Torinu, njegova last je nad tri milijone stanovanjskih prostorov v vrednosti 500 milijard lir. Iz tega se da izračunati, koliko dobiva Vatikan na leto za najemnino.

Vatikanska finančna uprava je ustanovila tudi razne anonimne družbe za promet z nepremičninami, v katerih ima svoje poverjenike in — tako računajo — nad štiri petine skupnega števila delnic. V Rimu na primer ve vsak otrok, da je Vatikan zgradil za «sveto leto» 1950 vrsto hotelov in gostišč. Tisto leto so bile zgrajene kar cele mestne četrti, «Istituto romano dei beni stabili» pa je kupil od rimske občine več gradbišč, ki jih je kasneje drago prodal.

Največ zaslug za dobičkanosno mešetarjenje z zemljišči ima papežev nečak princ Marcantonio Pacelli, pod katerega nadzorstvom je tudi vatikanska trgovska mornarica.

Na vse važnejše položaje je vatikanska oligarhija posadila sorodnke papeža in vplivnih cerkvenih dostojanstvenikov. Stara institucija nepotizma, dobro znana iz zgodovine, je ponovno oživela. Vatikanski uslužbenci so povezani med seboj s stoterimi družinskimi, finančnimi in trgovskimi vezmi.

Ni pa samo Marcantonio Pacelli tisti, ki sedi na visokem položaju. Njegov sorodnik, Giulio Pacelli, je član sveta znane rimske banke «Banco di Roma». To banko, ki jo je Vatikan ustanovil leta 1885, je vodil dolgo vrsto let Guido Pacelli, stric sedanjega papeža. Predsednik videmske Katoliške banke je Vittorio Veronese, nekdanji predsednik Katoliške akcije in zaupna vatikanska osebnost, itd.

Znano je, da bi ti vatikanski posredniki pri upravljanju teh poslov tudi sami bogatè. Med rimskimi finančniki je znano, da je Nogara zadnje čase znatno pomnožil svoje bogastvo in da je eden tistih italijanskih milijardarjev, ki hranijo večino svojega bogastva v tujini.

Podatkov o vatikanskem bogastvu ne boste našli zbranih v nobeni knjigi, v nobenem finančnem vestniku, letopisu ali v čem podobnem. Zelo redko boste po nazivu ali po kakem drugem znamenju mogli uganiti, kdaj in kje je vmes vatikanski denar. Vatikanski «sveti očetje» znajo kakor le malokdo prikriti obsežnost svojega bogastva, ki ga skrbno kopičijo že stoletja.

Dvomljivo je, ali še kdo na svetu verjame, da Vatikan kopiči bogastvo le zato, da bi bolje opravljal v svetu svojo «skrb za duše». Dovolj bo, če omenimo en sam primer, za kaj vse uporabljajo ta denar, razen seveda za osebno obogatitev.

Vatikan je na svoje stroške prepeljal tisoče ustašev in drugih vojnih zločincev iz Italije v Južno Ameriko ter jim tam zagotovil eksistenco. Ali misli «Osservatore Romano» tudi na to «misijonarsko vlogo», ko govori o uporabi velikanskih finančnih sredstev Vatikana.

D. ČULIČ

SINGAPUR - MESTO NASPROTIJ

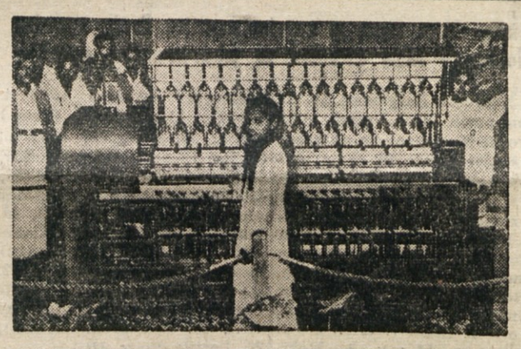

Singapur je najvažnejše trgovsko tržišče jugovzhodne Azije. Tu pridobivajo in prodajajo gumi ter kositer, medtem ko gredo kopra, palmovo olje in mnogi drugi malezijski izdelki skozi njegovo pristanišče; tu izkrcavajo in usmerjajo na Malako in v sosedne države lancashirske in indijske tkanine ter druge izdelke iz vseh krajev sveta. Blaginja mesta je odvisna od trgovine, s katero se ukvarjajo Kitajci, Indijci in Evropejci. Med prebivalci mesta, ki šteje več kot milijon oseb, je 75 odst. Kitajcev, 12 odst. Indijcev, 7 odst. Malajcev in 1 odst. Evropejcev. Večino Azijcev so privabile dobre trgovske možnosti. Vsi ti ljudje in njihovi predniki izhajajo iz zelo revnih področij, kjer je boj za vsakdanji kruh izmozgaval vse sile, kjer niso imeli sredstev, da bi zatirali epidemije in kjer je le malokdo znal brati in pisati.

Napredek pa je tudi sedaj v Singapuru zelo počasen. Kljub temu, da je mesto eno izmed najvažnejših križišč pomorskega prometa na svetu, domačini le težko žive. Zato pa imajo toliko večje dohodke razne tuje, predvsem angleške, družbe, ki imajo praktično ves gospodarski in politični sistem v svojih rokah.

Priznati pa je treba, da sta mesto in vsa njegova okolica dosegli v zadnjih časih velik napredek. Zgradili so vrsto novih bolnišnic, zaradi česar se domačini vedno bolj odvračajo od raznih mazačev ter se zatekajo v bolnice po moderno zdravniško pomoč.

Jetika pa je še vedno rakava rana Singapura, saj na tej bolezni boluje nič manj kot 50 tisoč ljudi. Ta številka je morda najbolj zgovorna in nam v vsej goloti prikazuje socialni položaj tamkajšnjega prebivalstva.

Angleška uprava se na svojevrsten način trudi rešiti pereča socialna vprašanja. Med te načine spadajo tudi razni obiski angleških vojvod. Zgornja slika nam tako prikazuje Kentsko vojvodinjo, ki je na svojem potovanju po Daljnem vzhodu obiskala tudi Singapur kako se razgovarja z gojenci neke šole britanske admiralitete.

Druga slika pa je z nedavne razstave v Colombu, kjer so prikazali gospodarski in socialni razvoj dežele. Slika kaže mehanične statve razstavljene na industrijskem oddelku omenjene razstave.

V Ljubljani so naredili prvo domačo radarsko napravo

Z novim radarskim iskalcem se lahko na kilometrske razdalje točno ugotovi mesto najmanjšega defekta na električnih daljnovodih

Po dolgotrajnem in napornem delu je strokovnjakom Inštituta za šibki tok na Tehnični visoki šoli v Ljubljani uspelo izdelati prvo domačo radarsko napravo za ugotavljanje vsakovrstnih okvar na daljnovodih. Idejo za to vrsto radarja je dal direktor Elektroenergetskega sistema Slovenije ing. Miloš Brelih, napravo samo pa je izdelal priznani asistent na omenjenem inštitutu ing. Vadim Murašov z nekaj študenti Visoke tehnične šole v Ljubljani. S to napravo, ki so ji dali oznako «IND 1 - št. 1», je možno ugotoviti mesto napake ali motnje na posameznih električnih daljnovodih neposredno iz transformatorske postaje. Ta radarska naprava deluje na principu električnih impulzov, katerih lastnost je, da se pri gibanju po daljnovodu na slehernem mestu okvare, motnje ali zemeljskega spoja odbijejo in vrnejo v napravo, ki emitira te impulze. Ker je hitrost gibanja teh impulzov poznana, je možno s posebnim katodnim oscilografom po trajanju njihovega potovanja do defektnih mest in nazaj, kaj lahko ugotoviti dejansko razdaljo v kilometrih ter celo metrih.

Prva takšna naprava je bila v prisotnosti večjega števila jugoslovanskih strokovnjakov praktično preizkušena v ljubljanski transformatorski postaji v Črnučah. Pokazalo se je, da je bilo pri enem samem zemeljskem spoju (stiku), katerega je radarski iskalec odkril na 45 kilometrov oddaljenem mestu, prihranjeno okrog 100.000 dinarjev, kajti terenske grupe monterjev, ki se je takoj odpeljala na mesto defekta, je defekt takoj odstranila in zastoj industrije, ki je priključena na ta daljnovod je bil tako rekoč malenkosten. Upravni odbor Elektroenergetskega sistema v Ljubljani je po teh uspelih poizkusih brez najmanjšega odlašanja takoj naročil 10 takšnih radarskih naprav, s katerimi nameravajo opremiti vse transformatorske postaje v Sloveniji. Eno takšno radarsko napravo bodo izdelali tudi za neko hrvatsko transformatorsko postajo, kasneje pa tudi za ostale transformatorske postaje v tej in ostalih ljudskih republikah.

MILOS MACAROL

TITANIJ kovina bodočnosti

Titanij je še vedno «kovina bodočnosti», čeravno je bil odkrit že leta 1791. Od takrat pa vse do danes so z njim le eksperimentirali, zdaj se ti eksperimenti približujejo končnemu zaključku, katerega rezultat se izraža v praktični uporabljivosti tega zares dragocenega metala. Neverjetna čvrstost, neznatna teža in velika odpornost proti vsaki vrsti korozije (razjedanja po kislinah), kaže, da bo ta kovina izvršila v industriji pravo revolucijo. Edina zapreka pa je previsoka cena, saj bi trenutno bil kompresor iz titanija precej dražji od kompresorja iz čistega srebra!

Praktična uporaba zvočnih valov

Na zborovanju Ameriškega kemičnega društva je poročal dr. Ernest Yeager, da bo mogoče uporabljati zvočne valove za čiščenje vode, homogeniziranje mleka, zorenje žganja in celo za pranje perila.

Sonokemija, to je znanost, ki se ukvarja s kemičnim učinkom zvočnih valov, obeta po izjavi dr. Yeagerja tudi pospešenje barvanja raznih izdelkov, hitreje pretvarjanje vode v razstopine za beljenje raznih snovi in v razne pline. «Izgledi ultrazvočnih valov pa niso omejeni na kemične reakcije, ampak so važni tudi za fizikalne spremembe, ki jih lahko povzročijo v kemičnih stvareh. Z uporabo zelo intenzivnih ultrazvočnih valov lahko dosežemo obdržanje raznih delcev v tekočinah; zvočni valovi namreč prekinjajo delovanje težnosti v trdnih in tekočih predmetih», je izjavil dr. Yeager.

Za sedaj pa je večina znanstvenikov, ki se udejstvujejo na področju sonokemije, mnenja, da imajo kljub raznim odkritjem dosedanji izsledki še bolj teoretičen in laboratorijski pomen. Za dosego kemičnih reakcij so namreč zdaj potrebne še tako velike količine zvočne energije, da je njena uporaba izredno draga.

V Nišu so izdelali električni kirurški nož

Med novimi proizvodi radijsko - rentgenskega zavoda v Nišu je posebnega pomena električni kirurški nož, ki ga pri nas doslej še nismo izdelovali. Prvi vzorec tega aparata, ki so ga nedavno izdelali v zavodu RR v Nišu, je napravljen v glavnem iz domačega materiala in ga že praktično preizkušajo v niški bolnici. Z njim so že operirali pnevmatelizo, plastiko, želodec in rak na prsih.

Zdravnik dr. Jovič, ki je opravil operacijo pnevmatolize in plastike, pravi, da je velika prednost električnega kirurškega noža pred navadnim v tem, da se pri operaciji z električnim nožem pod delovanjem visokofrekvenčnega toka takoj zapirajo krvne žilice. S tem je znatno zmanjšana krvavitev, tako da ima zdravnik boljši pregled nad operiranim delom, kar zelo skrajšuje trajanje operacije, ker ni več treba prevezovati večine krvnih žil. Prednost novega aparata pa je tudi v tem, da je uporabljiv ves čas operacije, ker operira pravzaprav visokofrekvenčni tok. Operirano področje je hkrati tudi sterilizirano.

Zavodska inženirja Slezinger in Nešić, ki sta v glavnem izdelala ta aparat, bosta morala opraviti po navodilih zdravnikov še nekatere manjše popravke da bo ta nož postal zares univerzalen in široko uporabljan pri operacijah raka, čirov na želodcu, nosu, hemeroidov, pri operacijah na pljučih ter pri kozmetičnih in drugih operacijah.

S sobotnega komornega koncerta v Avditoriju, in nedeljskega koncerta mladih tržaških glasbenikov v Gregorčičevi dvorani. — Zgoraj: dr. Demšar spremlja pri klavirju Vladimira Rudžjaka. — Spodaj od leve proti desni: pianistka Damijana Bratuš sprejema cvetlice po uspelem koncertu. Vera Mlakarjeva z violončelom in klarinetist Marijan Kodelja.

Foto: Magajna

MADŽARSKI PRORAČUN VERNA KOPIJA SOVJETSKEGA

Vse za vojsko in birokracijo nič pa za dviganje življenjske ravni delavnih ljudi

Oborožitev, težka industrija, ki dela za izvoz v SZ in za potrebe armade in birokratični aparat bodo porabili več kot 40 milijard forintov ali večino proračuna

Diskusija o državnem proračunu Madžarske je potekla tako rekoč brez navadnih vsaj navidezno kritičnih pripomb.

Proračun je namreč že kritiziral Erne Gere na sestanku CK, ko je obdolžil ministre in vodilno osebje ministrstev za težko industrijo, gradnjo strojev, rudarstvo, gradnje in poljedelstvo, kakor tudi vodstvo načrtne komisije. da niso izpolnili načrta proizvodnje in dobav Sovjetski zvezi. V začetku diskusije o proračunu je spregovoril Rakoszi, da bi tako vsaj do neke meje popravil mučen vtis, ki ga je zapustil zadnji sestanek CK. Ker je bila analiza podana že prej, so za razpravo o proračunu ostale le običajne fraze in suhoparno obravnavanje posameznih postavk. Sicer je proračun sestavljen tako, da v mnogih primerih ne odraža pravega stanja in ne prikaže dovolj jasno posameznih postavk, vendar pa vsaj medlo odraža gospodarsko in politično stanje na Madžarskem.

Proračun za leto 1953 predvideva nekaj nad 52 milijard in pol forintov dohodkov in skoraj 52 milijard izdatkov in je za 9,7 milijard forintov večji od prejšnjega proračuna.

Za potrebe gospodarstva je predvidenih 31.721 milijonov forintov, 61 odst. skupne vsote izdatkov. Značilno za nov proračun je umetno razvijanje težke industrije, četudi nima Madžarska dovolj močne surovinske in energetske osnove. Za ministrstvo težke industrije je določenih nekaj manj kot 11 in pol milijard forintov, kar je za madžarske razmere zelo velika vsota.

Glavni izdatki na področju težke industrije bodo stroški za zgradnjo tovarn težke industrije v Stalinvarošu, za razširjenje metalurških zavodov v Diozdjeru, za tovarne MAVAG, tovarne strojev in vagonov GANZ. Znano je, da delajo te tovarne predvsem za potrebe Sovjetske zveze in za vojsko. Na sestanku CK je Gere kritiziral predvsem zgoraj omenjene tovarne, ker niso izpolnile načrta proizvodnje in ker niso dobavile SZ določenih proizvodov. Da bi se za bodoče zagotovila dovoljna proizvodnja ter potrebne dobave SZ, bo CK poslal v te tovarne svoje poverjenike.

Madžarska industrija je povečini odvisna od uvoza tako surovin, kot strojev iz Sovjetske zveze. Ta odvisnost pa postaja še bolj poudarjena, ker izdeluje vse predmete po sovjetskih vzorcih. Zunanje trgovinski promet s Sovjetsko zvezo je prepričljiv dokaz o močni odvisnosti Madžarske od SZ. Če vzamemo za primer madžarski zunanje - trgovinski promet v l. 1950 in ga označimo s številko 100 ter ga primerjamo s prometom iz l. 1952, vidimo, da se je ta promet povečal na 162 in promet s SZ pa kar na 183. V diskusiji o proračunu za l. 1953 pa je bilo rečeno, da se bo odnos do SZ še izboljšal.

Da bi se slika izpopolnila, moramo tudi izdatke za težko industrijo, ki je usmerjena predvsem za potrebe vojske, povezati z izdatki za vojsko in policijo, ker se v izdatkih teže industrije krijejo tudi mnoge postavke, ki so predvidene neposredno za oborožitev.

V sklopu napadalne vojnohujskaške politike SZ pripada Madžarski važno mesto. Vojne sile in politični aparat se povečujeta iz leta v leto, zaradi česar stalno rastejo stroški za vojsko. Po novem proračunu bodo izdatki za vojsko in policijski aparat znašali v 1953. letu 7 milijard 381 milijonov forintov, kar je za 20 odstotkov več kot v l. 1952. Če pa vzamemo v poštev podatke o tem, kje porabijo največje vsote za investije, lahko ugotovimo, da so vojni stroški stvarno mnogo večji. Zelo verjetno skrivajo razne vojaške izdatke s finansiranjem raznih zavodov, ki delajo predvsem ali vsaj v veliki meri za vojsko in oboroževanje.

Zaradi tega so še bolj povečali že obstoječe znatno nasprotje med težko in lahko industrijo. Težko industrijo stalno forsirajo na račun lahke industrije, kar neposredno vpliva na življenjsko raven prebivalstva. Medtem ko proračun predvideva za potrebe ministrstva težke industrije in za potrebe vojske skoraj 37 odstotkov skupnih izdatkov, predvideva za potrebe ministrstva lahke industrije, ministrstva prehrane in trgovine neznatno vsoto 750 milijonov forintov. Madžarske delovne množice zares ne bodo imele prilike «pojesti svoje bodočnosti», česar so se tako bali budimpeštanski voditelji. Kako skrbe ti voditelji za izboljšanje življenjskih pogojev, se vidi na tem, da so za elektrifikacijo podeželja določili v novem proračunu le 24 milijonov forintov.

Novi madžarski proračun kaže, da se gospodarstvo zapleta v celo vrsto protislovij, katere ne more rešiti državno - kapitalistični sistem. Ta protislovja se kažejo v previsokih stroških gradnje, počasnosti obtoka, visokih proizvodnih stroških industrije, slabi kakovosti proizvodov itd.

Birokratizacijo vsega življenja na Madžarskem je v prejšnjem letu še bolj okrepilo ustanavljanje cele vrste specializiranih ministrstev in upravnih ter statističnih uradov, ustanavljanje novih odsekov pri krajevnih oblasteh z odgovarjajočim povečanjem števila uradništva v razmerju s številom delavcev - proizvajalcev. Vse to se odraža v izdatkih za upravo, ki tvorijo dve milijardi forintov ali okoli 4 odstotke vseh izdatkov. Za krajevne organe oblasti je predvidenih 4 milijarde 720 milijonov forintov, t. j. za 800 milijonov več kot v prejšnjem letu. Pri takih razmerah neizbežno pride do povečanja izdatkov za upravo v gospodarskih podjetjih.

V tem letu skuša budimpeštanska birokracija pritisniti predvsem podeželje, kar nam nakazuje že nova uredba o prisilnem odkupu. To potrjujejo tudi določene proračunske postavke. Samo za strokovno usposabljanje odkupnega aparata je v novem proračunu določenih 5,6 milijonov forintov, za zgraditev skladišč za hrano in industrijske rastline pa 189 milijonov forintov. Velikanski izdatki za težko industrijo, oborožitev in aparat vladajoče birokracije bodo znašali 40 milijard 152 milijonov forintov, kar bodo krili z dohodki od davkov na promet v državnih podjetjih in s 136 milijoni forintov, kolikor bodo vplačale zadruge na račun davkov. Ostanek pa bodo krili z dohodki od neposrednih davkov.

Plače po 60 milijonov lir

Plače najvišjih ameriških državnih voditeljev so zelo velike. Predsednik ZDA prejema letno plačo 100 tisoč dolarjev (kar bi po kurzu zneslo okrog 60 milijonov lir), zraven pa še 50 tisoč dolarjev neobdavčenega dodatka. Davek je pa precejšen: predsednik ZDA je letno obdavčen s 30 tisoč dolarji. Toda ostane mu še vedno — dovolj. Prejemki podpredsednika ZDA so «nekaj» manj: 30 tisoč dolarjev plače in 10 tisoč dodatka, ki tudi ni obdavčen. Predsednik parlamenta ima isto plačo kot podpredsednik ZDA.

S tem pa so številni Američani nezadovoljni, ker smatrajo, da bi se morali prejemki visokih funkcionarjev zmanjšati. Na lanskoletnem kongresu je bil sprejet predlog republikanskega senatorja Williamsa, naj bi visoki voditelji ne bili oproščeni davka na dodatek. Ta zakon stopi v veljavo ta mesec, z njim bodo prizadeti Eisenhower, Nixon, Joseph Martin — sami republikanci.

V zadnjih dneh svojega vladanja pa je hotel Truman iz «tovariške solidarnosti» napraviti Eisenhowerju uslugo. Predložil je, naj bi se Eisenhowerjevi prejemki osvobodili davka. Ta «malenkost» bi znašala, če bi bil predlog sprejet, «samo» 39 tisoč dolarjev letno. Toda finančni komite v senatu je predlog odbil. Dva demokratska senatorja — Harry Berd in Walter Georg — ter republikanec John Williams, so stali trdno na stališču, da je davek obvezen za vse državljane ZDA, tudi za tiste na najvišjih položajih.

Cigan ni imel izbire

Ko so nekega cigana poklicali k vojakom, je najprej imel politični pouk. Častnik mu je skušal razlagati politiko.

«Dobro, cigan, če bi Stalin in Eisenhower stala pred teboj, povej mi katerega med njimi bi ustrelil».

Potem ko je o tem razmišljal je cigan odgovoril:

«In katerega od nju bi vi, tovariš kapitan, ustrelili?»

«Seveda Eisenhowerja», je dejal častnik.

«Torej ostane meni samo še Stalin» je odgovoril cigan.

CHARLES DICKENS

PICKWICKOVCI

198.

Prevedel prof. dr. Fr. Bradač

«Kaj Kancleskemu ujetniku?» je zaklical gospod Pickwick.

«O, ta ne bo več dolgo kanclerski jetnik, gospod.» je rekel Roker in zasukal klobuk v rokah tako, da, če bi bil vanj pogledal, bi bil videl na desni zgoraj tvrdko klobučarja.

«Meni kri jedeni,» je rekel gospod Pickwick. «Kaj mislite s tem?»

«On je bil že davno vrtoglav, to vemo,» je rekel Roker. «in danes zvečer se mu je poslabšalo dihanje. Doktor pravi že pol leta, da bi mu pomagalo, če bi prišel na drug zrak.»

«Moj Bog,» je vzkliknil gospod Pickwick, «potem pa tega moža že pol leta pravičnost sama ubija.»

«Tega ne razumem, gospod,» je rekel Roker ter zibal klobuk med obema rokama. «Jaz mislim, da bi se mu drugje ne godilo drugače. Danes je prišel v bolnico. Doktor pravi, da ga moramo kar najizdatneje krmiti, in ravnatelj mu je na lastne stroške poslal vina in juhe. Ravnatelj ne more za to, saj veste, gospod.»

«Seveda,» je brž odgovoril gospod Pickwick.

«Bojim se le, da je vse zaman,» je zmajeval z glavo gospod Roker. «Pravkar sem stavil o tem s Kedyjem za šest pencev, a on je odklonil in prav je imel. Hvala lepa, gospod. Lahko noč, gospod!»

«Počakajte» je rekel resno gospod Pickwick. «Kje je bolniški oddelek?»

«Ravno nad vami, gospod,» je rekel Roker. «Pokažem vam, če hočete iti z menoj.»

Gospod Pickwick je brž vzel klobuk in šel za njim.

Ključar je šel molče naprej, pritisnil tiho na kljuko in rekel gospodu Pickwicku, naj vstopi. Bila je velika soba z mnogimi železnimi posteljami in na eni teh je ležala senca človeka, medel, bled, duhu podoben stvor. Težko je dihal in vzdihoval od bolečin, kadar so se mu dvignile prsi in kadar so se usedle. Na robu postelje je sedel majhen, star človek s čevljarskim predpasnikom in koščenimi naočniki na nosu in čital sveto pismo.

Bolnik je položil roko na rame tistemu, ki ga je tolažil, ter ga prosil, da bi nehal. Ta je zaprl knjigo in jo položil na posteljo.

«Odprite okno,» je prosil bolnik.

Ustregel mu je. Ropot voz in kočij, drdranje koles, krik mož in dečkov, ves ta hrum življenja mas se je razlegnil v sobo. In iz te zmešnjave glasov in zvokov se je čul včasih glasnejši smeh ali košček vesele pesmi in spet utihnil v splošnem hrušču glasov in korakov — zaganjanje valov neutrudljivega morja življenja, ki je divjalo zunaj. To so zmerom žalostni glasovi tudi za lahko bolnega, tem žalostneje pa vplivajo na človeka, ki leži na smrtni postelji.

«Ni zraka tukaj,» je rekel bolnik s slabotnim glasom. «Pred leti je bil tu svež zrak, zdaj pa je težak. Ne morem dihati.»

«Dihala sva ga dolgo skupaj. No, vidite,» je rekel stari mož.

Nastal je kratek odmor, med katerim sta oba opazovalca stopila bliže k postelji. Bolnik je potegnil roko svojega sojetnika k sebi in jo nežno stiskal

«Mislim,» je čez nekaj časa vzdihnil slabotno, da se je bilo treba skloniti prav nad posteljo, da so se vsaj na pol slišali zvoki, ki so prihajali z njegovih bledih ustnic — «upam, da moj sodnik tam gori ne bo pozabil na mojo pokoro, ki sem jo tukaj delal. Dvajset let, prijatelj, dvajset let v tem strašnem grobu. Srce mi je pokalo, ko mi je umrlo dete in ga nisem mogel niti v rakvi poljubiti. Potem sem bil čisto zapuščen. Bog mi bodi milostljiv, videl je mojo zapuščenost, moje dolgotrajno umiranje...»

Bolnik je sklenil roke in nekaj rekel, česar ni bilo mogoče razumeti, in zaspal. Sprva je bilo to le dremanje, saj se je v njem še smehljal.

Navzoči so si nekaj časa šepetali, potem pa se je vratar skloniil na blazino in naglo odskočil.

(Nadaljevanje sledi)

TRST, torek 3. februarja 1953

VREME Vremenska napoved za danes: Pretežno jasno z možnostjo krajevnih pooblačitev. — Predvidevajo znižanje temperature. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 7 stopinj; najnižja pa 2.6 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sledeče oddaje: **Jug. cone Trsta:** 20.00: C. Monteverdi: «Orfeo», opera v 5 dej. — **Trst II.:** 20.00: Koncert sopranistke Ondine Otte. — **Trst I.:** 14.25: Pojeta Flo Sandon's in G. Rondinella. — **Slovenija:** 16.10: Popoldanski simfonični koncert slovenskih skladateljev.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

SEJA ŠTEVERJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Svetovalec DFS tov. Štekar zahteva pisanje sejnega zapisnika tudi v slovenščini

Župan Maraš se bo preselil - Razpravljanje o pristojbinah za vino, pse, napise nad lokali in o popravilu cest

GORICA, 2. — V nedeljo je bila v prostorih osnovne šole v Steverjanu redna občinska seja, na kateri so bili vsi števerjanski občinski svetovalci ter župan in tajnik. Obravnavali so pristojbine, ki jih predvidevajo zakoni o davku na prehrambene predmete, tiste, ki so potrebni v vsakodnevnem življenju, ter luksusne predmete.

Najprej so pričeli govoriti, o užitnini za prvo polovico leta 1953. Župan je pojasnil, da ta točka ne bo prizadela števerjanske občine, ker nima trgovin, ki bi prodajale oblačilne predmete. Občinski svet je potrdil pristojbino za vino, ki se je letos zmanjšala. Za liter vina bodo trgovci plačali 12 lir davka, to se pravi 6 lir manj od prejšnjega leta. S tem zmanjšanjem bo občina izgubila precej denarja.

Občinski svet je spremembo sprejel in pričel razpravljati o pristojbinah za pse, ki so jo prav tako spremenili. Razprava se je precej zavlekla. Prej so vsi lastniki psov plačevali po 1500 lir letno za vsakega psa, ne glede na pasmo; letos pa bodo morali lovci plačati za lovske pse 6000 lir; tudi za luksusne pse, ki jih v Steverjanu nimajo, so sprejeli sklep, da se jih obdavči s 6000 lirami. Po 2000 lir letno bodo morali plačati za pse, ki jim služijo kot čuvaji in kot «hišni prijatelji». Za pse čuvaje, ki spadajo v tretjo kategorijo, in ki jih imajo navadno pri samotnih hišah, pa bodo plačali po 600 lir. Izbrali bodo posebno komisijo, ki bo razdelila pse po kategorijah. Določili so, da spadajo psi iz vasi Steverjana samo v drugo in tretjo kategorijo, ker ima 16 števerjanskih lovcev svoje pse tudi čuvaje.

Pri tretji točki dnevnega reda so razpravljali o povišku pristojbine za napise nad trgovinami in javnimi lokali. Sprejeli so sklepe, da bodo morali za vsako črko napisa plačati po 80 centesimov več kot doslej.

Pri naslednji točki je župan Maraš predložil občinskim svetovalcem račune v odobritev,

V zadnji točki so razpravljali o raznih poročilih in posameznih predlogih občinskih svetovalcev. Župan je obvestil, da se namerava preseliti iz Steverjana in da bo zapustil županskо mesto. Dva meseca ga bo nadomeščal dosedanji podžupan Ciglič, po dveh mesecih pa si bodo občinski možje izvolili novega. Nadalje je govoril o svojem obisku goriškega prefekta, ki mu je prikazal slab gmoten položaj celotne občine in še posebej skoraj neuporabnih števerjanskih cest. Orisal je tudi ostala občinska vprašanja.

Eden izmed svetovalcev se je nato zahvalil goriški občini, ki je pomagala popraviti cesto Steverjan—Ločnik (Skakence—Gradiščuta). Goriška občina je dala material, Steverjanci pa delovno silo. Nadalje je omenil, da imajo v načrtu popravilo ceste Grojna - Steverjan in da bodo stroški precej visoki.

Prošnjo enega izmed občinskih svetovalcev, da si vodo iz občinskega vodnjaka napelje do svoje hiše, je občinski svet sprejel, vendar so sklenili, da se bodo najprej pogovorili z osebo, ki prav tako uporablja vodo iz tega vodnjaka.

Svetovalci so tudi predlagali, da bi popravili nevaren ovinek v Steverjanu, kjer je zaradi pomanjkanja električne svetilke temno in zato ponoči še bolj nevarno.

Na vprašanje enega izmed svetovalcev, kdaj bo začel delovati poštni urad v Steverjanu, ki ga zelo potrebujejo, je odgovoril, da so prošnjo poslali v Videm in nato v Rim, kjer jo bo pregledalo ministrstvo za pošto in telegraf.

Svetovalec DFS tov. Slavko Štekar je predlagal, naj bi pričeli s slovenskim večernim tečajem za obdelovalce zemlje. Tajnik je odgovoril, da bo treba najprej napraviti dovoljenje pri pokrajinskem poljedelskem nadzorništvu v Gorico. **Nadalje pa je tov. Štekar zahteval, naj bi pri vsaki občinski seji napravili dva zapisnika in sicer enega v slovenščini in drugega v italijanščini, ker slovenski svetovalci ne razumejo popolnoma italijanskega jezika, v katerem so doslej vedno pisali zapisnike, ker je občinski tajnik italijanske narodnosti.** Tajnik na zahtevo ni dal točnega odgovora.

Na prihodnji seji bodo razpravljali o popravilu cest.

Občni zbor neposrednih obdelovalcev v Standrežu

STANDREŽ, 31. — V četrtek, 5. februarja bo imelo društvo neposrednih obdelovalcev zemlje v Standrežu redni občni zbor. Dolžnost vsakega člana je priti na občni zbor, ali v primeru zadržka poslati družinskega člana za namestnika.

Na občnem zboru bodo pretresali opravljene naloge in pripravili letošnji delovni načrt. Izvolili bodo nov odbor, ki bo vodil delo. Člani, ki ne bodo na občnem zboru, ne bodo uživali nobenih društvenih ugodnosti.

Standrešci darovali 5,000 lir za najemnike

GORICA, 31. — Borba najemnikov zemlje ustanove Tre Venezie uživa med goriškim prebivalstvom splošne simpatije, ki se izkazujejo tudi v obliki dajatev gmotnih sredstev, da bi najemniki mogli vzdržati.

Standreški kmetje so darovali DFS, ki zbira prostovoljne prispevke, 5000 lir. S tem prispevkom se je nabrana vsota za kritje sodnih stroškov dvignila na 23.000 lir.

Natečaj za nadzornika mer

GORICA, 2. — Ministrski odlok od 13. novembra 1952, ki je bil objavljen v Uradnem listu od 9. januarja t. l., napoveduje natečaj za 14 službenih mest začasnega nadzornika pri upravi za mere in pregledovanje dragocenih kovin.

Prošnje naj vložijo na ministrstvo za industrijo in trgovino (Ministero delle Industrie e del Commercio - Direzione Generale Affari Generali - Divisione Personale Metrico - Via Molise 2, Roma) v 60 dneh po objavi natečaja v Uradnem listu.

Nesreča z vespo

GORICA, 2. — Ko se je danes zjutraj ob 2.30 vračal 24-letni Herkul Verone iz Stražič, Ul. Colombo 4 z vespo domov, je nekaj metrov pred svojo hišo padel z vozila. Kljub pozni uri je mladenič obvestil Zeleni križ, ki ga je odpeljal v mestno bolnico Brigata Pavia. Službujočemu zdravniku je Verone izjavil, da je v temi zadel z vespo ob debel kamen sredi ceste in padel. Obvezali so mu številne rane po obrazu in noge. Po prvi pomoči so ga odposlali domov.

SEJA OBČINSKEGA UPRAVNEGA ODBORA

Dodelitev stanovanj občinskim uslužbencem

GORICA, 2. — Pretežni del seje občinskega upravnega odbora so odborniki posvetili vprašanju dodelitve 12 stanovanj občinskim uslužbencem. Najprej je posebna komisija sestavila lestvico, ki jo je odbor soglasno odobril.

Nadalje so odborniki proučili razna vprašanja upravnega značaja, in sicer popravilo občinskih poslopij v Ul. Gallina in Battisti, pravilnik o poslovanju avtotaksijev na glavnem kolodvoru za leto 1953 in ukrep za obvezno naročnino potrošniškega davka.

Sestavili so še dnevni red prihodnje seje občinskega sveta, ki bo v torek 3. februarja t. l.

Nesreča zaradi vinjenosti

GORICA, 2. — Avto Zelenega križa je moral včeraj okoli 20.10 na glavni kolodvor, kjer se je ponesrečil 52-letni Ludvik Kračena, ki je brez stalnega bivališča. Pri njem so našli list, za izgon, ki ga je izdala kvestura iz Vidma. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki po pregledu ugotovili številne rane po obrazu in rokah ter zastrupitev z vinom. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek.

KINO

VERDI. 16: «Prispel je kavalir», T. Scotti in varieté.
VITTORIA. 17: «Brezno grehov», Bette Davis.
CENTRALE. 17: «Sakali v senci», V. Heflin in G. Kejef.
MODERNO. 17: «Kri in arena», R. Hayworth in T. Power.

IZJAVA

V zvezi z našim člankom «Skrb za red ali sitnarjenje?» od 1. t. m. se je oglasil včeraj v našem uredništvu g. Alfons Koršič iz Steverjana in izjavil, da on ni zahteval od števerjanskih nabornikov, naj plačajo trošarino za sod vina, ki so ga nameravali postaviti v plesno dvorano ampak, da je govoril samo z enim fantom in mu svetoval, da morajo, v primeru, če bi kupili vino, plačati redno trošarino, ker to zahtevajo obstoječi predpisi.

ZADNJA POROČILA

POROČILO O FRANCOSKO-AMERIŠKIH RAZGOVORIH

MAYER IN BIDAULT obiščeta konec marca Washington

LONDON, 2. — Zunanji minister Dulles in ravnatelj Agencije za vzajemno varnost Stassen sta včeraj prišla iz Rima v Pariz. Včeraj sta imela razgovore z ameriškimi diplomati in funkcionarji. Danes pa sta se sestala z ministri francoske vlade. Dopisniki izjavljajo, da se razgovori v glavnem nanašajo na Evropsko obrambno skupnost in vojno v Indokini.

Po današnjem sestanku je Foster Dulles novinarjem izjavil: «Uspehi so zadovoljivi. Seznanili smo se z raznimi stvarmi». Dodal je, da bodo skupno poročilo verjetno izdali po razgovorih danes zvečer. Ravnatelj Agencije za medsebojno varnost Harold Stassen pa je dejal, da so današnjemu razgovoru prisostvovali tudi William Draper, predstavnik Agencije za vzajemno varnost v Evropi, in ravnatelj urada Agencije za vzajemno varnost za Francijo Labouiss.

Iz dobro obveščenih krogov smo izvedeli, da je državni tajnik Dulles imel razgovor z Bidaultom. Razpravljala sta o politiki francoske vlade. Popoldne je Bidault sprejel ameriške goste. Sprejel jih je tudi predsednik republike Auriol.

Po francosko-ameriških razgovorih so izdali poročilo o današnjih razgovorih. Poudarjeno je, da sta se Dulles in Stassen popoldne sestala z ministrskim predsednikom Mayerjem. Govorili so o obrambnih naporih, gospodarstvu, financi in socialni politiki. Glede vojne v Indokini je Mayer zahteval večjo pomoč, da bi Francija lahko uspešno zaključila vojno. Ameriška predstavnika sta o svojem prihodu dejala, da nimata namena, da bi takoj prišli do sporazuma, ampak predvsem zato, da bi zbrala potrebne informacije predsedniku Eisenhowerju, da bo izdelal svoj bodoči politični program. Dulles je Mayerju in Bidaultu sporočil, da ju predsednik ZDA vabi na obisk v Washington ob koncu meseca marca.

Januarja pribežalo 342 policajev s sovjetskega področja

BONN, 2. — Po poročilu policije zahodnega Berlina je v januarju pribežalo s sovjetskega zasedenega področja 342 policajev, med katerimi je tudi 7 komisarjev.

Obenem pa prihajajo vedno nove vesti o aretaciji voditeljev sovjetskih agentur na Vzhodu. Tako naj bi po vesti iz navadno dobro obveščenih krogov aretirali madžarskega pravosodnega ministra Gyulea Decsia in 4 višje funkcionarje, ki so vsi Židje. Podpredsednika in zunanjega ministra Erika Molnarja pa že več kot mesec dni niso videli v javnosti in se zdi, da je tudi on zaprt. Nadalje so zaprti poveljnik državne policije generalpolkovnik Peter Cabor, voditelj gospodarskega odseka AMV Caspo in ravnatelj državnega radia Szirmay.

ZDA se zanimajo za egiptovsko stališče

KAIRO, 2. — Egiptovski zunanji minister Mahmud Fawzi je danes popoldne sprejel veleposlanika ZDA Jeffersona Cafferyja. Domnevajo, da je do sestanka prišlo na zahtevo ameriškega diplomata. Glasnik je izjavil, da je popolnoma naravno, da se ZDA zanimajo za rešitev vprašanj v tem delu sveta. Zato je tudi razumljivo, da želijo pojasnila o egiptovskem stališču.

Iz dobro obveščenih krogov pa smo izvedeli, da bo «najvišji državni svet» verjetno prevzel v Egiptu zakonodajno oblast v treh letih in bo v tem času pripravil novo ustavo. Novi organ oblasti naj bi imel pravico odobriti dekrete, sprejemati proračune in opravljati posle parlamenta. Njemu naj bi bil odgovoren tudi ministrski svet.

Po vafdističnem listu «Al Misri» naj bi Nagibov svetovalec za Sudan major Salah Salem v nekem intervjuju dejal, da bi Egipt in Velika Britanija morala darovati orožje, ki ga imata v Sudanu njegovi armadi v trenutku, ko bi zapustili ozemlje. To bi bil prispevek mladi sudanski vojski, ki «bo morala braniti svoje ozemlje».

Jordan se sklicuje na zavezn. pogodbo iz l. 1948

LONDON, 2. Foreign Office potrjuje vest, da je jordanski zunanji minister podpisal na britanskem veleposlaništvu v Amanu odločitev svoje vlade, da se sklicuje na britansko-jordansko zavezniško pogodbo iz l. 1948 glede obmejnih incidentov z izraelsko državo.

Hitler pobil okoli 6 milijonov Židov

BONN 2. - V nacistični protižidovski gonji v Nemčiji in drugih evropskih državah okupiranih po namških četah je bilo ubitih ali ranjenih 6,093.000 Židov. Največ žrtev med Židov je bilo na Poljskem. Življenje je zgubilo okrog 2,900.000 Židov. Od približno 2,100.000 Židov, ki so živeli na ruskem ozemlju, zasedenem po Nemcih, so pobili 1.500.000 Židov. V Romuniji, Jugoslaviji, Grčiji in na Madžarskem je bilo ubitih 747.000 Židov. 776.000 jih med nemško okupacijo prebili v Franciji, Avstriji, Litvaniji, Letoniji, Belgiji, Italiji, na Češkoslovaškem in Holandskem. V Nemčiji so jih «likvidirali« 170.000. Pred Hitlerjevo oblastjo jih je živelo v Nemčiji 564.000, danes pa jih je samo 21.000.

Od 9,500.000 Židov v Evropi l. 1939 jih je bilo 1950. leta živih samo še 2,750.000.

Letalska nesreča pri Novi zemlji

KALIFAX, (Nova Skotska) 2. — Kanadsko letalstvo sporoča, da je strmoglavilo britansko letalo z 39 potniki. Nesreča se je pripetila 650 km vzhodno od Ganderja na Novi zemlji. Med ponesrečenci je 6 članov posadke, 10 vojakov z ženami in 13 otrok, ki so bili namenjeni na Jamajko. 6 kanadskih letal z Lanchaster išče ponesrečence, vendar doslej še niso odkrili sledu.

Prof. Piccard pred novimi poizkusi

TERNI, 2. — Opravili so zaključna dela in popravljalna dela v potapljaški kabini prof. Piccarda, s katero se namerava spustiti v doslej še nedosežene morske globine. Piccard je bil pri glavnih delih osebno navzoč.

ŠPORTNI DNEVNIK

21. DAN ITALIJANSKEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

Visoka zmaga Triestine nad Pro Patrio: 4:0 (2:0)

Inter še vedno brez poraza, Juventus jih pa ima že pet in prav tako Milan, ki je včeraj visoko zmagal - Presenetljiva rezultata v Rimu in Torinu

Strelci: Dorigo v 22', Boscolo v 24' prvega polčasa in Curti v 15' ter De Vito v 20' drugega polčasa.

TRIESTINA: Cantoni; Belloni, Valenti; Petagna, Feruglio, Invernizzi, Boscolo, Curti, Ispiro, Dorigo, De Vito.

PRO PATRIA: Uboldi; Travia, Toros, Settembrini, Fossati, Martini, Rebuzzi, Guarnieri, Svend Hansen, Ciccarelli, Bertolini.

Lepo nedeljsko vreme je zvabilo na tržaški stadion mnogo ljubiteljev nogometa in seveda predvsem navijače Triestine. Po vrsti zadnjih uspehov na domačem in tujih igriščih, z izjemo poraza proti Laziu, je vsa ta množica nestrpno pričakovala svoje moštvo v upanju, da bo uživala ob lepi igri in njegovi ponovni zmagi.

No, od upanja se je uresničilo le eno: tržaško nogometno občinstvo že dolgo ni bilo priča tako izdatni zmagi Triestine, ki bi lahko bila še večja, če ne bi domači napadalci z naverjetno naivnostjo padali v nastavljene off-side pasti obrambe gostov in če se ne bi po četrtem golu predali neplodnemu igračkanju z žogo. O kakšni lepi igri pa ni bilo vsaj 70 od 90 minut ne duha ne sluha. Levji delež krivde za to nosijo predvsem igralci Pro Patrie, ki so se sicer predstavili z enim (Ciccarelli) ali dvema (Bertoloni) sicer dobrima individualistoma, toda s skupno igro, ki bi bila komaj opravičljiva za moštvo tretje kategorije. Predvsem velja to za vso ožjo obrambo z vratarjem na prvem mestu in v nič manjši meri za krilsko vrsto, ki ni bila zmožna preprečiti skoraj nobene napadalne akcije domačih.

Tudi pri Triestini ni delovalo vse, kakor bi bilo pričakovati po njenih zunanjih afirmacijah. Cantoni (kot rezerva) v golu, je svoj posel opravil zadovoljivo, čeprav razen krasne parade takoj v začetku, ni imel posebnega dela. V ožji obrambi je bil mladi Valenti ki je pogosto prehajal preko polovice igrišča odličen, slabši pa Belloni. Feruglio ni bil na običajni višini, je pa njegova zasluga, da niso gostje dosegli vsaj enega gola, ker je v zadnjem hipu odbil žogo, ki je ušla Cantoniju iz rok, v korner. Od stranskih krilcev je Petagna imel razmeroma slab dan. Invernizzi pa je bil nedvomno najboljši mož na igrišču. Ta mladi plavolasti igralec je odlično in neutrudljivo zalagal napad s krasnimi žogami, bil je povsod, kjer je bila žoga, z lahkoto je preigraval nasprotnike itd. V napadu, ki je igral predvsem v prvem polčasu dokaj nepovezano, je najbolj ugajal De Vito, najmanj pa Ispiro. Curti nekoliko boljši od Doriga in Boscola, vendar v njem ni bilo čutiti povezovalca in konstruktorja, čeprav je na trenutke pokazal, da zna mojstrsko obvladati okroglo usnje. Morda mu je manjkal Soerensen, katerega neizkušeni, čeprav prizadevni, Dorigo ni mogel polnovredno nadomestiti.

Nekaj kronike: Igra je začela z lahno, toda neurejeno premočjo gostov, ki se je konkretizirala v ostrem strelu na gol, ki pa ga je Cantoni elegantno odbil v kot. Triestina se je pritiska kmalu otresla in predvsem preko kril začela prihajati v protinapade iz katerih se je v 22' rodil prvi gol po zaslugi Doriga, ki je prisebno plasiral kratko odbito žogo mimo pokritega Uboldija v gol. Drugi gol je padel samo 2 minuti kasneje. Zoga, ki jo je branilec Travia hotel vrniti vratarju, se je odbila od prečke. Dobil jo je Boscolo in jo z ostrim strelom poslal v notranjo stran prečke, od katere se je odbila v gol.

V protinapadu prodre Ciccarelli prav pred gol domačih, toda Cantoni reši s pogumnim metom pod noge nekdanjemu napadalcu Triestine. V 26' minuti sodnik ne priznan tretjega gola zaradi off-sidea in kmalu nato reši Feruglio tržaško mrežo pred gotovim golom.

Takoj v začetku drugega polčasa prevzame iniciativo Triestina in v tretji minuti smo bili priča lepi kombinaciji, pri kateri je sodelovalo vseh pet napadalcev Triestine, ki pa je, ostala neizkoriščena. V 15' tretji gol. Zabil ga je Curti iz gneče. V 20' četrti gol. Diagonalni strel je Uboldi sicer nekoliko prestregel vendar ne dovolj. Potem je začela, kot samo že omenili, neučinkovita akademija domačih ob ugodnem občutku, da se lahko vsaj enkrat igrajo kot mačka z mišjo.

Se besedo o sodniku: dober, objektiven, posebno občutljiv za off-side.

* * *

Lazio in Udinese sta ostala tudi to nedeljo glavna akterja presenečenj, pridružila pa se jima je še Novara. Prejšnjo nedeljo pač nihče ni mislil, da bodo Furlani, ki so teden prej nasuli Pro Patrii kar sedem golov, izgubili proti Laziu na domačem igrišču s 4:0. In kdo bi pričakoval, da bodo po tako visokem porazu doma zmagali s skoraj enako visokim rezultatom (3:0) na tujem terenu nad Torinom! Furlani so igrali dobro, nekoliko jim je mogoče olajšala delo razmeroma slaba igra Torinčev, ki so lepo začeli, a so kmalu popustili.

Lazio je imel nekaj smole: nastopil je brez svojega dobrega igralca Sveda Larsena, Fuin je moral zapustiti igrišče v začetku drugega polčasa zaradi nezgode. Bergama je pa sodnik izključil. Piolovo moštvo pa ni bilo ravno slabo in je znalo smolo domačinov izkoristiti in zmagati v samem Rimu (3:1). Zdi se, da bo Novara sedaj stisnila zobe in se poskušala otresti neprijetne družbe zadnjih.

Trenutno se namreč prav na koncu lestvice bije zanimiva bitka. Na čelu ni nič zanimivega. Inter je že tako daleč od ostalih, da bi moral n. pr. štiri tekme zaporedoma izgubiti in Milan v istem času štiri dobiti, da bi si bila šele vštric. To je pa seveda kaj malo verjetno. Zanimivo je, da je Inter z včerajšnjo zmago v Bergamu nad Atalanto (1:0) izenačil rekord Bologne, ki ga je ta držala 21 let, namreč rekord v številu pozitivnih tekem od začetka prvenstva. (Bologna je l. 1931-32 prvič izgubila šele dvajseto tekmo v prvenstvu in pri tem dosegla 32 točk, medtem ko jo je Inter s točkami celo prekosil, saj jih ima 34). Če prihodnjo nedeljo vsaj neodločeno igra, bo Bologna ob ta rekord. (Absolutni rekord zaporednih pozitivnih tekem pa ima Milan iz l. 1950-51, ko od 24 zaporednih tekem ni nobene izgubil).

Tehnično revni Palermo, na drugi strani pa razpoloženi Nordahl — in rezultat je bil 5:0 za Milan. Od tega je sam Nordahl dal 3 gole (in enega še Green, da je rezultat bolj «švedski»). Kakor edini gol Interja, tako je bil tudi edini gol Bologne, ki je na lastnem igrišču premagala prvaka Juventusa, delo Madžara (tam Niers, tukaj Mike; sploh so na čelu strelcev tujci: J. Hansen in Nordahl s 15 goli; blizu vrha pa so Rasmussen, Niers in Jeppson). Fiorentina je nastopila pod vodstvom novega trenerja. Ni mogoče reči, da bi se to že poznalo, vendar je to nedeljo odpravila Romo z 2:0 in je sedaj za njo šest drugih moštev.

Neapelj je s Sampdorio igral dobro in bi bil mogoče bolj primeren višji rezultat (2:1). Po dolgotrajnem brezuspešnem igranju je Como dosegel 7 minut pred koncem igre edini gol v tekmi s SPAL in s tem pretrebno zmago: samo razmerje golov ga namreč rešuje pred zadnjim mestom.

V B-ligi se je Cagliari z zmago v Siracusi in s tremi točkami razlike pred zasledovalcema Legnanom in Genoo trdneje usidral na vrhu lestvice. Omenjena dva sta visoko porazila svoja nasprotnika Monzo in Lucchese. Kot kaže, bodo prihodnje leto morali klubi A-lige potovati tudi na Sardinijo (mogoče pa jim na Sicilijo ne bo več treba).

TURNIR V MONTEVIDEU

Prva zmaga Dinama

Vienna je bila spet poražena

MONTEVIDEO, 2. — Zagrebški «Dinamo» je danes premagal čilski klub «Colocolo» s tesnim rezultatom 1:0. Gol je dal najmlajši igralec Lipusinović.

V drugi tekmi pa je «Nacional» iz Montevidea premagal dunajsko «Vienno» s 3:1 in ima sedaj v lestvici enako število točk kot «Botafogo» iz Ria. Prvi polčas se je končal z 1:1. Tekmi je kljub dežju in mrazu prisostvovalo 40.000 gledalcev. Gole so dali v 34. minuti Enrico (Nac.), v 36. Walzhoffer (V.), v 25. minuti drugega polčase Rial in v 35. minuti Perez (enajstmetrovka).

V torek bodo igrali: Colocolo - Hayes in Fluminense - Botafogo. Lestvica je sedaj naslednja:

Nacional 8 točk; Botafogo 8; Penarol 6; Vienna 5; Dinamo 3; Fluminense 3; President Hayes 1; Colocolo 0.

Hajduk potuje v Juž. Ameriko

V Radentheinu na Koroškem so bile v nedeljo mednarodne tekme v smučarskih skokih, kjer so sodelovali tudi jugoslovanski skakalci Zalokar, Finžgar, Krznarič, Langus in Adlešič, Jugoslovani so imeli prav lepe, toda prekratke skoke, zaradi česar se niso uveljavili na boljša mesta. Rezultati:

1. Kostner 1 214 točk (57,55.5 m), 2. Wachtar 204 (52, 53), 3. Kar (vsi Koroška) 202.3 (52.5, 53.5), 4. Zalokar (J.) 201.5 (50, 52), 6. Langus 200.2 (49, 49,5), 7. Adlešič 196.8 (46, 49), 11. Krznarič 184 (54, 47), 30. Finžgar.

MEDNARODNI SMUČARSKI TEDEN V SESTRIERU

Polda na sedmem mestu

Zmagal je svetovni prvak Bergmann, drugo mesto je zasedel Avstrijec Bradl, naslednji štirje pred Poldo pa so sami Nordijci - Malo gledalcev za tako kvalitetno prireditev

Smučarski teden v Sestrieru bo verjetno po svoji mnogovrstnosti in po obilni udeležbi iz vseh držav, ki v smučarskem športu kaj pomenijo, najzanimivejša letošnja zimskošportna prireditev. Pričela se je v nedeljo s tekmo v skokih. Ker pa skakalnico v Sestrieru preurejajo, so bile nedeljske tekme v Bardonecchii (na francoski meji). Mogoče je bilo krivo neprijazno vreme dopoldne ali pa v Italiji še ni pravega zanimanja za take prireditve, kajti 3.000 gledalcev, ki je prisostvovalo skokom, na katerih je nastopil tudi svetovni prvak, je pač bore malo.

Po dolžini skokov in po stilu se je daleč ločil od vseh ostalih Norvežan Bergmann. Da pa vseh prvih treh mest niso osvojili Norvežani, je poskrbel Avstrijec Bradl, ki se je plasiral na drugo mesto. Lepo pa je skakal Polda, ki je dosegel za zmagovalcem najdaljše skoke. Razen Bradla so pred njim sami Nordijci in je njegovo 7. mesto vsekakor velik uspeh.

Rezultati: 1. Bergmann (Norv.) 220,5 točke, (64 m in 66 m) 2. Bradl (Avstr.) 203 t. (50 m in 58 m); 3. Mohn (Norv.) 201 t. 55 m in 60,5 m); 4. Gundersen (Norv.) 199,5 t. (60-58); 5. Oestman (Sved.) 196,5 t. (56-57); 6. Karlsson (Sved.) 195 t. (58-58); 7. Polda (Jug.) 193 t. (63-61); 8. Asplund (Sved.) 190,5 t. (56-56); 9. Gjelten (Norv.) 189,5 t. (56-57) in Steinegger (Avstr.) 189,5 t. (55-59); 11. Lindgren (Sved.) 189 t.; 12. Brutscher 185,5 t.; 13. Rej (Franc.) 185 t.; 14. Trivella Aldo (It.) 184,5 t. (53-53); 15. Kerber (Avstr.); 16. Zidar (Jug.); 17. Engel (Nemč.); 18. Monnier (Franc.); 19. Klančnik (Jug.); 20. Rizzi Igino (It.) in Prucker Alfredo (It.); 22. Da Col Davide (It.); 23. Rogelj (Jug.); 24. Pennacchio Luigi (It.); 25. Friederich (Franc.); 26. Pertile Piero (It.)

Skakali so tudi tekmovalci za nordijsko kombinacijo, katerim je sodniški zbor po skokih prisodil naslednjo lestvico:

1. Gundersen (Norv.) 221,5 točke; 2. Gjelten (Norv.) 215,3 t.; 3. Radacher (Avstr.) 197 t.; 4. Prucker (It.) 195,7 t.; 5. Susmer (Avstr.) 193,9 t.; 6. Duvoisin (Svica) 190 t.; 7. Supersaxo (Svica) 190,1 t.; 8. Mosele Bruno (It.) 154,3 t.

KOPENHAGEN, 2. — Na teniškem turnirju za prvenstvo nordijskih držav je v finalu zmagal Kurt Nielsen (Dan.) Med ženskami si je priborila prvenstvo Mortimer (Vel. Britanija).

Diavoli rosso-neri italijanski prvaki v hokeju

BOZEN, 2. — Včeraj se je končalo italijansko prvenstvo v hokeju na ledu. V finalu sta se srečali moštvi Diavoli rossoneri in Milan-Inter, oboji iz Milana. Zmagali so prvi s 4:3. Tretje mesto je pripadlo Cortini, ki je premagala Auronzo s 3:1.

Garmisch Patenkirchen, Na tekmovanju za svetovno prvenstvo v vožnji s štirisedežnim bobom je zmagala druga ekipa Amerike pred obema moštvoma Nemčije in Svedske.

Farina zmagovalec v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 2. — Na dirki za veliko nagrado Buenos Airesa je zmagal Farina (Ferrari), drugi je bil Villoresi, tretji pa mladi Anglež Hawthorn. Slede Gonzales, Manzon, Galvez itd. Fangio je imel defekt in je prispel deveti.

BUFFALO, 2. — Včeraj je Kramer v 42. minutah premagal Sedgmana z rezultatom 6:4, 6:2. Vodi Sedgman z 11:8. Segura - Mc. Gregor 6:4, 6:4; stanje: 17:3. Zmagala pa sta Avstralca v igri v dvoje z 0:6, 6:4, 6:4.

VISOK PORAZ AURORE

Kladivar iz Celja zmagal s 7:1 (3:0)

KLADIVAR: Klanjšek; Cenčen, Mauer; Coklič, Cater, Florenini; Stanejčič, Marinček, Mahkovec, Dobraje, Pošinek.

AURORA: Dobrigna (Lorenzetto); Santin, Destradi; Faventó, Mele, Vattovani; Giovannini, Norbedo, Sabadin (Ramani), Zetto.

Sodil je Schiavon iz Kopra; pred 1000 gledalci.

Koprska Aurora je izkoristila enomesečno prekinitev nogometnega prvenstva koprske podzveze s tem, da je povabila na prijateljsko tekmo eno izmed najboljših moštev republiškega prvenstva Slovenije, Kladivarja iz Celja.

Zanimanje, ki je vladalo v Kopru za tekmo, je bilo veliko, kajti vsi so pričakovali lepo in borbeno tekmo med dvema enakovrednima nasprotnikoma. Na igrišču je bilo pa vse drugače. Videlo se je samo eno moštvo, in to moštvo gostov, ki so domačinom dali pravo lekcijo nogometa. Nikdar med letošnjim prvenstvom nismo videli Aurore zaigrati tako slabo kot proti Kladivarju. Kazalo je, kot da se igralci med seboj ne poznajo, povezave med posameznimi vrstami ni bilo nobene in manjkala je tudi tista borbenost, ki je nekdaj bila v ponos Koprčanom. Edini, ki so se v tem neredu rešili, so srednji krilec Mele ter Vattovani, Favento in Lorenzetto. Vratar je zakrivil najmanj dve grobi napaki, ki so jih gostje pretvorili v gole.

Gostujoče moštvo zasluži kolektivno pohvalo za igro in užitek, ki ga je nudilo številnim gledalcem, ki so večkrat s ploskanjem podčrtali najboljše akcije Celjanov.

Gostje so prišli v vodstvo že v 15. minuti prvega polčasa po Marinčku, ki je iz kakih 30 metrov streljal v vrata. Dobrigna je to nič nevarno žogo pustil v mrežo in presenetil vse gledalce. Deset minut pozneje isti prizor in drugi gol za goste tudi po zaslugi Marinčka. V 30. min. je Dobrajč izkoristil kazenski strel in s kakih 20 metrov realiziral tretji gol. Domačini so poskušali situacijo spremeniti, toda brez uspeha. V drugem polčasu so gostje z Dobrajčem in Marinčkom dosegli še štiri gole, medtem ko so Koprčani dosegli častni gol le s strelom iz enajstmetrovke, ki ga je realiziral Zetto.

Po nedeljski tekmi je nujno, da vodstvo Aurore podvzame resne ukrepe, da stanje v društvu in med nogometaši čimprej popravi.

PnS

V sredo ob 15. uri bo Kladivar igral tekmo s Proleterjem.

Včeraj je bil v Kopru namiznoteniški turnir, ki sta ga odigrala Proleter iz Kopra in Kladivar iz Celja. Zmagali so domačini s 5:0.

Telovadni tečaj «Partizana»

Predvčerajšnjim je bil v Kopru uspešno zaključen prvi telovadni tečaj, ki ga je priredilo telovadno društvo «Partizan» iz Kopra za vaditelje podeželskih društev. Tečaj, ki je trajal teden dni, so zaključili s slovesnostjo v prostorih mense št. 1.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — UREDNIŠTVO ULICA MONTECCHI št 6 III. nad. — Telefon številka 93-808 in 94-638 — Poštni predal 502 — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20 — Telefonska številka 73-38 — OGLASI: od 8.30 12 in od 15 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca trgovski 60, finančno upravni 100, osmrtnice 90 lir — Za FLRJ za vsak mm. širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din. — Tiska Tiskarski zavod ZTT — Podružn Gorica Ul S Pellico 1-II Tel 33-82 — Rokopisi se ne vračajo

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900, polletna 1700 celoletna 3200 lir. Fed ljud. repub. Jugoslavija: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO ZVU Založništvo tržaškega tiska Trst 11.5374 — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Trg revolucije 19 tel 20-009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 606 - T - 892 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst.